

Mjerenje financijske uspješnosti malog i srednjeg poduzeća iz ugostiteljske djelatnosti

Vrbanec, Rozalija

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Economics and Business / Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:148:288785>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 Unported/Imenovanje-Nekomercijalno-Dijeli pod istim uvjetima 3.0](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-13**

Repository / Repozitorij:

[REPEFZG - Digital Repository - Faculty of Economics & Business Zagreb](#)

Sveučilište u Zagrebu

Ekonomski fakultet

Preddiplomski stručni studij Poslovne ekonomije

Računovodstvo i financije

**MJERENJE FINANCIJSKE USPJEŠNOSTI MALOG I
SREDNJEG PODUZEĆA IZ UGOSTITELJSKE
DJELATNOSTI**

Završni rad

Rozalija Vrbanec

Zagreb, srpanj 2023.

Sveučilište u Zagrebu

Ekonomski fakultet

Preddiplomski stručni studij Poslovne ekonomije

Računovodstvo i financije

**MJERENJE FINANCIJSKE USPJEŠNOSTI MALOG I
SREDNJEG PODUZEĆA IZ UGOSTITELJSKE
DJELATNOSTI**

**MEASURING THE FINANCIAL PERFORMANCE OF SMALL
AND MEDIUM-SIZED ENTERPRISES IN THE HOSPITALITY
INDUSTRY**

Završni rad

Student: Rozalija Vrbanec

JMBAG: 0067531777

Mentor: Izv. prof. dr. sc. Kristina Petljak

Zagreb, srpanj 2023.

SAŽETAK

Predmet ovog završnog rada je mjerenje financijske uspješnosti malog i srednjeg poduzeća iz ugostiteljske djelatnosti. Na početku rada definirani su financijski izvještaji s posebnim naglaskom na bilancu i račun dobiti i gubitka. Bilanca predstavlja položaj poduzeća na točno određen dan, dok je s druge strane račun dobiti i gubitka relevantan za prikaz poslovanja poduzeća kroz određeno vremensko razdoblje. Također, jasno su definirani financijski pokazatelji na osnovu kojih se ocjenjuje likvidnost, ekonomičnost, financijska stabilnost i profitabilnost poslovanja poduzeća. U središnjem dijelu rada jasno su definirana mala i srednja poduzeća koja općenito imaju glavnu ulogu u ekonomiji te njihov organizacijski oblik i zakonska regulativa. Primjenom horizontalne i vertikalne analize, na primjerima poduzeća Asii pro d.o.o. i Slastičarnica Vincek d.o.o., utvrđena je kvaliteta poslovanja poduzeća kroz tri promatrana razdoblja. Korištenjem bilance i računa dobiti i gubitka te financijskih pokazatelja izračunatih temeljem navedenih izvještaja određena je uspješnost poslovanja, odnosno cilj je utvrditi posluje li poduzeće u dobitku ili gubitku.

Ključne riječi: *financijski izvještaji, financijski pokazatelji, mala i srednja poduzeća, horizontalna i vertikalna analiza*

SUMMARY

The subject of this final thesis is the measurement of the financial performance of small and medium-sized enterprises in the hospitality industry. At the beginning of the work, financial statements were defined with special emphasis on the balance sheet and the profit and loss account. The balance sheet represents the company's position on a specific day, while on the other hand, the profit and loss account is relevant to the presentation of the company's operations over a certain period of time. Also, the financial indicators are clearly defined on the basis of which the liquidity, economy, financial stability and profitability of the company's operations are evaluated. In the central part of the work, small and medium-sized enterprises, which generally play a major role in the economy, as well as their organizational form and legal regulations, are clearly defined. By applying horizontal and vertical analysis, on the examples of the company Asii pro d.o.o. and Slastičarnica Vincek d.o.o., the quality of the company's operations was determined during the three observed periods. By using the balance sheet and profit and loss account, as well as financial indicators calculated on the basis of the aforementioned reports, the success of the business is determined, that is, the goal is to determine whether the company is operating in profit or loss.

Keywords: *financial statements, financial indicators, small and medium enterprises, horizontal and vertical analysis*

ROZALIJA VRBANEC

Ime i prezime studenta/ice

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je ZAVRŠNI RAD
(vrsta rada)
isključivo rezultat mog vlastitog rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu, a što pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da nijedan dio rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz necitiranog rada, te da nijedan dio rada ne krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za bilo koji drugi rad u bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili obrazovnoj ustanovi.

Student/ica:

U Zagrebu, 03.07.2023.

Rbanec
(potpis)

SADRŽAJ

1. UVOD	1
1.1. Predmet i cilj rada	1
1.2. Izvori podataka i metode prikupljanja	1
1.3. Sadržaj i struktura rada	1
2. MJERENJE FINACIJSKE USPJEŠNOSTI POSLOVANJA	3
2.1. Financijski izvještaji	3
2.2. Financijski pokazatelji i postupci analiza financijskih izvještaja	14
3. OSNOVNA OBILJEŽA MALIH I SREDNJIH PODUZEĆA	28
3.1. Pojam malih i srednjih poduzeća.....	28
3.2. Način organizacije malih i srednjih poduzeća	30
3.3. Zakonodavni okvir.....	31
4. ANALIZA NA PRIMJERU MALOG I SREDNJEG PODUZEĆA	33
4.1. Analiza na primjeru malog poduzeća ASII PRO d.o.o.	33
4.2. Analiza na primjeru srednjeg poduzeća SLASTIČARNICA VINCEK d.o.o.	43
5. ZAKLJUČAK	54
POPIS LITERATURE	55
POPIS TABLICA	56
POPIS GRAFIKONA	58
ŽIVOTOPIS STUDENTICE	59

1. UVOD

1.1. Predmet i cilj rada

Predmet rada jest analiza poslovanja malih i srednjih poduzeća iz ugostiteljske djelatnosti provođenjem horizontalne i vertikalne analize. Analiza se provodi na temelju financijskih izvještaja, prvenstveno putem bilance i računa dobiti i gubitka te pomoću financijskih pokazatelja izračunatih upravo temeljem navedenih financijskih izvještaja. Istraživanjem su obuhvaćena dva poduzeća, Asii pro d.o.o. – malo poduzeće i Slastičarnica Vincek d.o.o. – srednje poduzeće. Provedena je analiza njihova poslovanja kroz tri obračunska razdoblja, utvrđeni su odnosi između pojedinih elemenata financijskih izvještaja te su prezentirani rezultati uspješnosti pomoću financijskih pokazatelja.

Cilj rada jest pomoću bilance i računa dobiti i gubitka prezentirati način poslovanja poduzeća Asii pro d.o.o. i Slastičarnica Vincek d.o.o. Na osnovi podataka prikupljenih iz financijskih izvještaja utvrđuje se stanje poduzeća na određeni dan ili kroz određeno vremensko razdoblje, a njihovom usporedbom prikazuje odstupanje u odnosu na prethodne godine. Primarni zadatak jest na temelju rezultata dobivenih iz analize ocijeniti sigurnost, uspješnost i financijsku stabilnost poduzeća.

1.2. Izvori podataka i metode prikupljanja

U radu su korišteni sekundarni podaci preuzeti iz relevantne dokumentacije, Internet izvora i već postojećih analiza te primarni, odnosno samostalno prikupljeni podaci.

Podaci su prikupljeni primjenom metoda analize, sinteze, konkretizacije, deskripcije, komparacije, klasifikacije te statističkom metodom.

1.3. Sadržaj i struktura rada

Rad se sastoji od pet poglavlja. U prvom poglavlju definirani su ciljevi rada, izvori i metode prikupljanja podataka te struktura rada. U drugom poglavlju rada prikazani su temeljni financijski izvještaji s naglaskom na bilancu i račun dobiti i gubitka te financijski pokazatelji izračunati na osnovu ranije navedenih izvještaja. U trećem poglavlju definiran je pojam malih i srednjih poduzeća i temeljni razlikovni principi te prednosti i

nedostatci njihova djelovanja. Isto tako prikazan je organizacijski okvir te zakonska regulativa poslovanja malih i srednjih poduzeća. U četvrtom poglavlju analizirana su dva poduzeća, Asii pro d.o.o. i Slastičarnica Vincek d.o.o., temeljem podataka prikupljenih iz registra godišnjih financijskih izvještaja. Osnovni izvještaji analize jesu bilanca i račun dobiti i gubitka te se na osnovu istih daje prikaz financijskih pokazatelja relevantnih za ocjenu poslovanja poduzeća. U petom poglavlju prikazana su zaključna razmatranja rada. Na kraju rada navodi se literatura korištena u izradi rada, popis tablica, grafova i slika.

2. MJERENJE FINACIJSKE USPJEŠNOSTI POSLOVANJA

2.1. Financijski izvještaji

Financijski izvještaji prikazuju sliku tekućeg poslovanja te predstavljaju izuzetno važnu podlogu za donošenje poslovnih odluka i unaprjeđenje poslovanja u budućnosti. Namijenjeni su internim (unutarnjim) i eksternim (vanjskim) korisnicima. Unutarnjim korisnicima služe kako bi došli do spoznaje o rezultatima poslovanja te će na temelju svih prikupljenih informacija moći usporediti odstupanja planiranog od ostvarenog rezultata. S druge strane, financijski izvještaji također su od velike važnosti za vanjske korisnike jer predstavljaju značajan izvor informacija svim poduzećima s kojima određeno poduzeće već posluje i onima s kojima će poslovati u budućnosti kako bi imali uvid u sigurnost ulaganja te ako se radi o kreditorima da imaju uvid u sposobnost poduzeća da podmiri određena dugovanja. Zato je bitno da financijski izvještaji daju realan i istinit prikaz financijske situacije i uspješnosti poslovanja poduzeća. Dakle, možemo zaključiti da financijski izvještaji moraju biti pouzdani, jasni i razumljivi za sve korisnike kako bi ih mogli čitati i u konačnici analizirati. Oni daju jasnu sliku o financijskom stanju poduzeća, odnosno iz financijskih izvještaja se može donijeti zaključak o financijskom „zdravlju“ poduzeća te o uspješnosti njegova poslovanja.¹

Ključni pojmovi koje vežemo uz financijske izvještaje jesu imovina, obveze, kapital, prihodi, rashodi, dobit ili gubitak financijske godine te novčani primici i novčani izdaci.

Temeljni financijski izvještaji su:

- Bilanca
- Račun dobiti i gubitka
- Izvještaj o novčanom toku
- Izvještaj o promjenama glavnice
- Bilješke uz financijske izvještaje.

BILANCA

O podrijetlu riječi bilanca postoje razne teorije od kojih je najčešća da naziv potječe od latinskih riječi *bi*, što znači dvostruk i *lanx*, što predstavlja vagu s dvije zdjelice.

¹ Bešvir B. (2008.), *Kako čitati i analizirati financijske izvještaje*, Zagreb, RRIF, str. 7.

Mnogobrojni autori navode kako bilanca potječe od talijanske riječi *bilancia* što znači vaga. Drugi tvrde da bilanca dolazi od francuske riječi *bill* i *an*, gdje *bill* predstavlja račun, a *an* godinu. Sve teorije daju slikovit prikaz onoga što bilanca danas predstavlja i način na koji se sastavlja, a to su bilančna ravnoteža i godišnje izvještavanje.

Bilanca je temeljni financijski izvještaj koji prikazuje imovinu, obveze i kapital u određenom vremenskom trenutku, na točno određeni dan.² Predstavlja statički financijski izvještaj, odnosno bilanca se sastavlja na točno određeni datum te može biti početna i konačna, tj. zaključna. Početna bilanca sastavlja se 01.01.20XX., a zaključna 31.12.20XX. Zaključna bilanca na dan 31.12. ujedno je i početna bilanca 01.01. na početku novog obračunskog razdoblja. Za interne potrebe poduzeće može se sastavljati i češće.

Bilancu čine dva osnovna dijela, aktiva (imovina) i pasiva (izvori imovine). Sastavni elementi bilance su imovina poduzeća i izvori te imovine (obveze i kapital). Prikazuje se u obliku jednostranog izvještaja kada se prvobitno upisuju pozicije aktive, a ispod toga pasive ili u obliku dvostranog izvještaja kada se pozicije aktive prikazuju s lijeve, a pasive s desne strane. Također, postoje dva kriterije prema kojima se sastavlja bilanca, a to su kriterij rastuće likvidnosti i padajuće ročnosti, i obratno.

Obzirom da bilanca prikazuje imovinu poduzeća na način da se jednom prikazuje ono što poduzeće posjeduje, a drugi put podrijetlo, tj. izvor te imovine veoma je važno naglasiti relevantnost postojanja bilančne ravnoteže koja se zapisuje na sljedeći način:

AKTIVA = PASIVA
IMOVINA = OBVEZE + KAPITAL

Tablica 1. Bilančna ravnoteža

Aktiva bilance sastoji se od imovine koju poduzeće koristi u ostvarivanju određene djelatnosti. Imovina predstavlja ekonomske resurse koji se u bilanci iskazuju ovisno o tome da li zadovoljavaju određene kriterije, tj. uvjete. Uvjeti prema kojima se imovina iskazuje su:

- resurs je u vlasništvu poduzeća

² Žager K., Mamić Sačer I., Sever Mališ S., Ježovita A., Žager L. (2017.), *Analiza financijskih izvještaja: načela – postupci - slučajevi*, treće izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Zagreb, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 93.

- ima mjerljivu vrijednost
- od resursa se može očekivati buduća ekonomska korist.

Prema pojavnom obliku imovina se dijeli na materijalnu i nematerijalnu, te prema vremenu očekivane transformacije u novčani oblik na kratkotrajnu i dugotrajnu. Kratkotrajna imovina naziva se još tekuća ili obrtna imovina jer se koristi u svakodnevnom poslovanju te se za istu očekuje da će se pretvoriti u novac u vremenu kraćem od godine dana. Dugotrajna imovina realizira se u novac u vremenu dužem od godine dana pa se još naziva stalna ili fiksna imovina.

Kratkotrajnu imovinu čine:

- Novac (novac u banci i novac u blagajni)
- Potraživanja (potraživanja od kupaca, potraživanja od zaposlenih, potraživanja od države i ostala potraživanja)
- Financijska imovina (kupljeni vrijednosni papiri, dani kratkoročni krediti, dani depoziti, ostala kratkoročna ulaganja)
- Zalihe (zalihe sirovina i materijala, zalihe trgovačke robe, zalihe nedovršenih proizvoda, zalihe gotovih proizvoda).

Dugotrajnu imovinu čine:

- Nematerijalna imovina (patenti, licence, koncesije, goodwill, izdaci za istraživanje i razvoj)
- Materijalna imovina (zemljišta, građevinski objekti, strojevi, alati, oprema, namještaj, transportna sredstva)
- Financijska imovina (kupljeni vrijednosni papiri, dani dugoročni krediti, dani depoziti)
- Potraživanja (potraživanja od kupaca te sva ostala potraživanja s rokom dužim od jedne godine).

U svakom trenutku pasiva mora biti jednaka aktivi. Pasiva bilance protustavka je aktivi kod izrade bilance, a kao što je već ranije navedeno, čine ju određeni izvori od kojih je imovina pribavljena. Sva imovina koju određeno poduzeće posjeduje i kojom raspolaže ima svoje podrijetlo, tj. izvore imovine. Oni, dakle, pokazuju način na koji je imovina poduzeća financirana. Izvori imovine klasificiraju se ovisno o tome tko je uložio imovinu

u poduzeće, sam vlasnik ili neki drugi poslovni subjekt.³ Prema tom kriteriju izvori imovine dijele se na:

- Vlastite izvore (kapital ili glavnica)
- Tuđe izvore (obveze).

Nadalje, prema roku dospijea izvori imovine klasificiraju se na:

- Kratkoročne izvore (kratkoročne obveze)
- Dugoročne izvore (dugoročne obveze)
- Trajne izvore (kapital ili glavnica).

Vlastiti izvori financiranja predstavljaju prvi izvor financiranja kada fizička ili pravna osoba ulaže vlastitu imovinu za poslovanje. Oni nemaju rok dospijea te kod istih ne postoji obveza vraćanja. Za razliku od vlastitih, tuđi izvori financiranja u određenom se roku moraju vratiti vjerovnicima, a koriste se za ulaganje u poslovanje. Poduzeća nerijetko nemaju dostatno novaca za investiranje stoga su primorana osloniti se na tuđe izvore financiranja, odnosno kratkoročna i dugoročna ulaganja.

Obveze su tuđi izvor financiranja i predstavljaju sadašnje obveze proizašle iz prošlih događaja za čije se podmirenje očekuje odljev resursa. Kratkoročne obveze su sve one obveze koje je nužno podmiriti u što kraćem periodu, tj. u roku do godine dana, dok dugoročne dospijevaju na naplatu u vremenu duljem od jedne godine.

Kratkoročne obveze su:

- obveze prema dobavljačima
- obveze za plaće
- obveze za primljene kratkoročne kredite (s rokom otplate kraćim od godine dana)
- obveze za poreze i dr.

Dugoročne obveze su:

- obveze za primljene dugoročne kredite
- obveze prema povezanim subjektima
- obveze prema dobavljačima

³ Ibid., str. 99.

- obveze za zajmove
- ostale dugoročne obveze.

Kapital se ponajprije formira ulaganjem vlasnika koji u tom smislu predstavlja temelj financiranja osnivanja poduzeća. To je vrijednost imovine koju poduzetnik ulaže u poduzetnički pothvat s ciljem ostvarivanja dobiti. Dodatno, vlasnik može naknadno ulagati u poduzeće i time povećati imovinu, a sam kapital, ovisno o uspješnosti poslovanja, povećat će se zadržavanjem određenih zarada ukoliko poduzeće ostvari profit, odnosno dobit. Sukladno tome kapital predstavlja cjelokupan ostatak nakon što je poduzeće podmirilo sve obveze. Svako poduzeće koje na kraju godine ostvari pozitivan rezultat poslovanja ima određeni zarađeni kapital koji pripada vlasnicima te se isti može raspodijeliti vlasnicima ili iskoristiti u daljnjim poslovnim pothvatima. Dakle, zaključuje se da kapital predstavlja razliku između ukupne imovine i ukupnih obveza.

Kapital se dijeli na:

- Uplaćeni – formiran ulaganjem sredstava od strane vlasnika
- Zarađeni – ostvaren pozitivnim poslovanjem poduzeća.

AKTIVA	PASIVA
<p>A. POTRAŽIVANJA ZA UPISANI, A NEUPLAĆENI KAPITAL</p> <p>B. DUGOTRAJNA IMOVINA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nematerijalna imovina 2. Materijalna imovina 3. Financijska imovina 4. Potraživanja <p>C. KRATKOTRAJNA IMOVINA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zalihe 2. Potraživanja 3. Financijska imovina 4. Novac <p>D. PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I NEDOSPJELA NAPLATA PRIHODA</p>	<p>A. KAPITAL I REZERVE</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uplaćeni kapital 2. Kapitalne rezerve 3. Revalorizacijske rezerve 4. Rezerve iz dobiti 5. Zadržana dobit ili preneseni gubitak 6. Dobit ili gubitak tekuće godine <p>B. DUGOROČNA REZERVIRANJA ZA RIZIKE I TROŠKOVE</p> <p>C. DUGOROČNE OBVEZE</p> <p>D. KRATKOROČNE OBVEZE</p> <p>E. ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I NEDOSPJELA NAPLATA PRIHODA</p>
UKUPNO AKTIVA	UKUPNO PASIVA

Tablica 2. Struktura bilance

RAČUN DOBITI I GUBITKA

Račun dobiti i gubitka je temeljni financijski izvještaj koji prikazuje uspješnost poslovanja poduzeća kroz određeno vremensko razdoblje stoga, suprotno bilanci, ima dinamički karakter. Sadrži prikaz svih prihoda i rashoda poduzeća čija razlika ukazuje na dobit ili gubitak poslovne godine. Dobit se iskazuje kao povećanje kapitala poduzeća, dok gubitak predstavlja njegovo smanjenje. Ciljevi poslovanja mogu biti različiti, ipak onaj najrelevantniji jest ostvariti financijski cilj, točnije profitabilnost poduzeća. Zato je račun dobiti i gubitka izuzetno važan izvještaj obzirom da se na temelju njega ocjenjuje uspješnost poslovanja poduzeća. Osnovni elementi računa dobiti i gubitka su prihodi, rashodi te dobit ili gubitak poduzeća, tj. razlika prihoda i rashoda.⁴ Ukoliko je poduzeće u određenom vremenskom razdoblju ostvarilo više

⁴ Ibid., str. 109.

prihoda nego rashoda tada je postiglo dobit. Obrnuto, ukoliko su rashodi veći od prihoda, poduzeće je ostvarilo negativan rezultat poslovanja, tj. gubitak.

$PRIHODI - RASHODI = REZULTAT POSLOVANJA$
$PRIHODI > RASHODI = DOBIT$
$PRIHODI < RASHODI = GUBITAK$

Tablica 3. Rezultat poslovanja u računu dobiti i gubitka

Prema Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja prihodi i rashodi promatraju se kroz njihov utjecaj na povećanje ili smanjenje ekonomske koristi tijekom obračunskog razdoblja. Važno je istaknuti da se ne radi o bilo kakvom smanjenju ili pak povećanju već se to odnosi na onaj dio koji utječe na povećanje ili smanjenje glavnice. Prihodi predstavljaju povećanje ekonomske koristi u obliku priljeva ili povećanja sredstava ili smanjenja obveza te time utječu na povećanje glavnice. S druge strane, rashodi predstavljaju smanjenje ekonomske koristi u obliku odljeva, smanjenja imovine ili povećanja obveza, što za posljedicu ima smanjenje glavnice. Pritom, povećanje glavnice u ovom kontekstu nije povezano sa uplatama vlasnika, kao ni njeno smanjenje.⁵

Prihodi se dijele na redovne i izvanredne ovisno o njihovom nastanku. Redovni se prihodi ostvaruju prodajom proizvoda ili pružanjem usluga te kao takvi čine najznačajniji dio prihoda i pojavljuju se gotovo svakodnevno, a nazivaju se poslovnim prihodima. Skupini redovnih prihoda, uz poslovne, pripadaju i financijski prihodi koji su rezultat ulaganja viška raspoloživih novčanih sredstava stoga je u iste moguće svrstati prihode od udjela u dobiti, prihode dividendi, kamata i dr. Izvanredni prihodi pojavljuju se vrlo rijetko, nepredvidivi su stoga ih nije moguće planirati. Kao primjer izvanrednih prihoda mogu se navesti prihodi od prodaje dugotrajne imovine, sirovina i materijala.

Rashodi, nasuprot prihodima, označavaju negativnu komponentu u računu dobiti i gubitka obzirom da utječu na smanjenje glavnice. Kao i prihodi, rashodi se dijele na redovne i izvanredne. Ovdje također u redovne rashode ubrajamo poslovne i financijske. Poslovne rashode čine troškovi poslovanja u razdoblju, kao što su sirovine, materijali, usluge prijevoza, plaće radnika, troškovi nabave prodane robe. Financijski

⁵ IFRS Foundation Publications Department (2010.), *Međunarodni standardi financijskog izvještavanja*, str. 30.-31.

rashodi nastaju kao posljedica korištenja tuđeg novca kao što su kamate na kredite, gubici od prodaje dionica, poslovnih udjela i financijske imovine.

Dakle, financijski rezultat utvrđuje se na temelju računa dobiti i gubitka. Prikazuje odnos prihoda i rashoda na osnovu kojih zaključujemo u kojoj mjeri i da li je poslovanje poduzeća uspješno, tj. da li je poduzeće ostvarilo svoj glavni cilj – dobit poslovne godine.

Račun dobiti i gubitka, poznat i pod nazivom izvještaj o dobiti, sastavlja se prema dvjema metodama koje se razlikuju u iskazivanju troškova. Naravno, obje metode daje isti rezultat. Metode sastavljanja izvještaja o dobiti su:

1. Metoda prirodnih vrsta troškova (metoda ukupnih troškova)
2. Metoda prodanih učinaka (funkcijska metoda) – raščlanjivanje troškova prema funkcijama.

A.	POSLOVNI PRIHODI
B.	POSLOVNI RASHODI
C.	FINANCIJSKI PRIHODI
D.	FINANCIJSKI RASHODI
E.	IZVANREDNI PRIHODI
F.	IZVANREDNI RASHODI
G.	UKUPNI PRIHODI (A+C+E)
H.	UKUPNI RASHODI (B+D+F)
I.	DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA (G-H)
J.	POREZ NA DOBIT
K.	DOBIT (GUBITAK) NAKON OPOREZIVANJA (I-J)

Tablica 4. Struktura računa dobiti i gubitka

IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU

Izveštaj o novčanom toku, uz bilancu i račun dobiti i gubitka, jedan je od tri financijska izvještaja koja se obično koriste za procjenu uspješnosti poslovanja i općeg zdravlja poduzeća. Financijska uspješnost u velikoj mjeri ovisi o likvidnosti i novčanim tokovima. Izveštaj o novčanom toku iskazuje novčane tokove, tj. priljeve i odljeve novca i novčanih ekvivalenata tijekom određenog razdoblja.⁶ Osnovni elementi ovog izvještaja jesu novčani primici i izdaci koji prikazuju način na koji je novac dospjelo u poduzeće i kako se iz istog odlijeva. Pojednostavljeno rečeno, otkriva kako poduzeće troši svoj novac (novčani izdaci) i odakle taj novac dolazi (novčani primici). Razumljivo je da svakog vlasnika poduzeća interesira izvor novca te svrhe u koje se novac troši obzirom da se sve vrti oko novca koji je najvažniji faktor poslovanja. Razlika između primitaka i izdataka naziva se čisti ili neto novčani tok.

Klasifikacija prema vrsti aktivnosti:

1. Poslovne aktivnosti

- osnovne aktivnosti poduzeća koje stvaraju prihod
- imaju najveći utjecaj na rezultat poslovanja
- novčani primici iz poslovnih aktivnosti: primici od prodaje, primici od pružanja usluga, primici od provizija i naknada, novčani primici s osnove povrata poreza
- novčani izdaci iz poslovnih aktivnosti: izdaci dobavljačima za isporučenu robu i usluge, izdaci zaposlenima, izdaci za kamate i poreze

2. Investicijske aktivnosti

- aktivnosti vezane uz promjene na dugotrajnoj imovini
- novčani primici iz investicijskih aktivnosti: primici od prodaje dugotrajne imovine (nekretnina, opreme i sl.), primici od prodaje financijskih instrumenata, primici od kamata
- novčani izdaci iz investicijskih aktivnosti: izdaci za kupnju dugotrajne imovine, izdaci na osnovi danih kredita, izdaci za kupovinu dionica drugih poduzeća

3. Financijske aktivnosti

⁶ Odluka o objavljivanju Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, Narodne Novine br. 86/2015 (2015.)

- aktivnosti koje rezultiraju promjenama u strukturi kapitala
- novčani primici iz financijskih aktivnosti: primici od emisije dionica, primici od primljenih kredita
- novčani izdaci iz financijskih aktivnosti: izdaci za otkup vlastitih dionica, izdaci za dividende, kamate, otplate kredita.⁷

Postoje svije metode temeljem koji se sastavlja izvještaj o novčanom toku:

- 1) Direktna metoda
- 2) Indirektna metoda

Većina poduzeća koristi direktnu metodu obzirom da je u odnosu na indirektnu puno jednostavnija. Sastavljanje izvještaja prema indirektnoj metodi iziskuje više vremena. Temeljna razlika jest prikazivanje novčanih primitaka i novčanih izdataka iz poslovnih aktivnosti.

<p>A. POSLOVNE AKTIVNOSTI</p> <p>1) Primici iz poslovnih aktivnosti</p> <p>2) Izdaci iz poslovnih aktivnosti</p> <p>3) Novčani tok iz poslovnih aktivnosti</p>
<p>B. INVESTICIJSKE AKTIVNOSTI</p> <p>1) Primici iz investicijskih aktivnosti</p> <p>2) Izdaci iz investicijskih aktivnosti</p> <p>3) Novčani tok iz investicijskih aktivnosti</p>
<p>C. FINACIJSKE AKTIVNOSTI</p> <p>1) Primici iz financijskih aktivnosti</p> <p>2) Izdaci iz financijskih aktivnosti</p> <p>3) Novčani tok iz financijskih aktivnosti</p>
<p>ČISTI (NETO) NOVČANI TOK</p>
<p>Novac na početku razdoblja</p>
<p>Novac na kraju razdoblja</p>

Tablica 5. Struktura izvještaja o novčanom toku

⁷ Žager K., Mamić Sačer I., Sever Mališ S., Ježovita A., Žager L.: op. cit., str. 126.-127.

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA GLAVNICE

Izveštaj o promjenama glavnica prikazuje strukturu kapitala poduzeća i svih promjena na stavkama kapitala. Izveštaj daje detaljan pregled povećanja ili smanjenja kapitala između dva obračunska razdoblja, najčešće između dva datuma bilance, odnosno prethodne i tekuće godine. Sadržajno izvještaj nije opširan, ali je izuzetno važan jer pruža informacije o raspodjeli dobiti. Najjednostavniji prikaz iskazuje se izvještajem o zadržanoj dobiti na temelju kojeg se doznaje u kojoj mjeri se dobit dijeli na dividende i zadržanu dobit. Drugim riječima, doznajemo koliko iznosi dio dobiti koji se isplaćuje vlasnicima, a koliko sredstava ostaje u poduzeću za daljnje poslovanje.

BILJEŠKE UZ FINACIJSKE IZVJEŠTAJE

Bilješke uz financijske izvještaje detaljnije prikazuju pojedine stavke prethodno nabrojanih izvještaja. Pružaju dodatne informacije i objašnjenja određenih položaja iz bilance, računa dobiti i gubitka te novčanog tijeka koje se ne mogu izraziti u financijskim izvještajima, a bitne su za korisnike financijskog izvještavanja. Budući ne postoje specifični propisi kada je riječ o bilješkama uz financijske izvještaje, već se sastavljaju u slobodnoj formi, valja naglasiti osnovne podatke koje izvještaj mora sadržavati. Bilješke uz financijske izvještaje u pravilu bi trebale obuhvaćati:

1) Podaci o društvu

- naziv
- adresa
- ime odgovorne osobe
- djelatnost
- država osnivanja

2) Računovodstvene politike

- metode i načela korištene u sastavljanju financijskih izvještaja

3) Pozicije financijskih izvještaja

- detaljan pregled i pojašnjenja svih pozicija navedenih u izvještaju.

2.2. Financijski pokazatelji i postupci analiza financijskih izvještaja

Već je ranije navedeno koliko je važna uloga financijskog rezultata kada se govori o mjerenju uspješnosti poslovanja. Ocjena kvalitete poslovanja relevantan je faktor za svakog poduzetnika kako bi mogao napredovati te sukcesivno unaprjeđivati poduzeće. Vremena se mijenjaju, progres je vidljiv u svakoj sferi života pa tako i u poduzetništvu zato je izuzetno važno da svaki poduzetnik bude ukorak s vremenom. Potrebno je prilagođavati se okolini, mijenjati strategije i postavljati ciljeve na način primjeren današnjem, modernom vođenju organizacije. Kako bi se ocijenila uspješnost poslovanja, utvrdio bonitet poduzeća te stvorila adekvatna procjena i utjecaj na daljnji razvoj i napredak, nisu potrebni isključivo bilanca i račun dobiti i gubitka, već veliku ulogu preuzimaju pokazatelji uspješnosti poslovanja. Dakako, bitno je istaknuti da bez bilance i računa dobiti i gubitka ne bi bilo ni samih financijskih pokazatelja obzirom da se izračun istih temelji upravo na podacima iz tih izvještaja. Financijski pokazatelji najznačajniji su instrument analize financijskih izvještaja. Pokazatelj je racionalni ili odnosni broj, što podrazumijeva da se jedna ekonomska veličina stavlja u omjer s drugom ekonomskom veličinom.⁸ Lažiranje financijskih izvještaja nerijetka je pojava s kojom se susreću financijski analitičari, a kojom se nastoji primijeniti tzv. kreativno računovodstvo koje ne odražava stvarno stanje subjekta. Upravo zbog takvih manipulacija i zloupotreba u računovodstvu financijski pokazatelji su, posebice za eksterne analize, pouzdaniji te ih se češće primjenjuje.⁹

Osnovni cilj svakog poduzetnika jest ostvariti profit pa se i u ovom slučaju pokazatelj profitabilnosti ističe kao glavni pokazatelj analize financijskih izvještaja. Međutim, važnost svakog pojedinog pokazatelja ovisi o odluci koju određena osoba u tom trenutku želi ili mora donijeti. Kod poduzetnika i menadžera naglasak je uvijek na uspješnosti poduzeća te se uspješnost uspoređuje s onom ostvarenom u prethodnom razdoblju, ali i s konkurencijom na tržištu kako bi istoj mogli parirati ili ostvariti dominaciju na tržištu u određenoj djelatnosti. Financijska analiza uvelike koristi ulagateljima kako bi donijeli adekvatnu odluku o tome kupiti ili prodati dionice, dok

⁸ Ibid., str. 43.

⁹ Belak V. (2014.), *Analiza poslovne uspješnosti*, Zagreb, RRiF, str. 2.

kreditori na temelju tih analiza odlučuju hoće li odobriti kredit ili ne.¹⁰ Prema tome, razlikujemo nekoliko skupina financijskih pokazatelja:¹¹

1. pokazatelji likvidnosti (*liquidity ratios*) – mjere sposobnost poduzeća da podmiri svoje kratkoročne obveze
2. pokazatelji zaduženosti (*leverage ratios*) – mjere do koje se granice poduzeće financira iz tuđih izvora
3. pokazatelji aktivnosti (*activity ratios*) – mjere efikasnost poduzeća upotrebom vlastitih resursa
4. pokazatelji ekonomičnosti – mjere omjer prihoda i rashoda
5. pokazatelji profitabilnosti (*profitability ratios*) – mjere povrat uloženog kapitala
6. pokazatelji investiranja (*investment ratios*) – mjere uspješnost ulaganja u obične dionice.

Zadatak svakog poduzeća je ostvariti sigurnost u poslovanju i postići dobar financijski rezultat. Neophodno je da poduzeće bude pod stalnom kontrolom i nadzorom menadžmenta koji razumije poslovanje i efikasno upravlja u svakom njegovom segmentu. Kako bi se na kvalitetan način poduzećem moglo upravljati potrebno je da su zadovoljena dva kriterija, kriterij sigurnosti i kriterij uspješnosti, tj. profitabilnosti. Obzirom da sve informacije o likvidnosti i zaduženosti poduzeća dobivamo iz bilance, kao izvještaj na temelju kojeg se ocjenjuje sigurnost poslovanja, zaključujemo da pokazatelji likvidnosti i zaduženosti spadaju u kategoriju pokazatelja sigurnosti. S druge strane, račun dobiti i gubitka ukazuje na uspješnost poslovanja i prema tome u pokazatelje profitabilnosti ubrajamo pokazatelje ekonomičnosti, profitabilnosti i investiranja. Pokazatelji aktivnosti spadaju u obje kategorije jer koeficijent obrta sredstava ima određen utjecaj na financijsku stabilnost, ali i na rentabilnost poslovanja. Iako među navedenim kriterijima postoji razlika, važno je istaknuti da dugoročno promatrano sigurnost uvjetuje uspješnost, i obrnuto.¹²

¹⁰ Škrtić M., Vouk R. (2005.), *Osnove poduzetništva i menadžmenta*, Zagreb, Katma d.o.o., str. 253.

¹¹ Žager K., Mamić Sačar I., Sever Mališ S., Ježovita A., Žager L.: op. cit., str. 44.

¹² Ibid., str. 44.-45.

POKAZATELJI LIKVIDNOSTI

Likvidnost predstavlja sposobnost poduzeća da svoju imovinu pretvori u novac u što kraćem periodu i bez većih gubitaka vrijednosti pa nerijetko kao sinonim likvidnosti upotrebljavamo termin unovčivost. Pokazatelji likvidnosti izračunavaju se na temelju pozicija iz bilance te u skladu s time prikazuju likvidnost na točno određeni dan. Njima se mjeri sposobnost poduzeća da podmiri kratkoročne obveze na način da se kratkotrajna imovina uspoređuje s kratkoročnim obvezama, a njihov omjer predstavlja brzinu kojom poduzeće imovinu pretvara u novac kako bi se omogućilo podmirenje svih obveza. Što su pokazatelji veći i likvidnost će biti veća, odnosno bolja. Sva poduzeća teže očuvanju likvidnosti stoga je logično da za cilj imaju podmirenje dugovanja kada ista dođu na naplatu.¹³

Pokazatelji likvidnosti:

- koeficijent trenutne likvidnosti
- koeficijent ubrzane likvidnosti
- koeficijent tekuće likvidnosti
- koeficijent financijske stabilnosti

Koeficijent trenutne likvidnosti prikazuje sposobnost poduzeća da podmiri svoje kratkoročne obveze. Poduzeće je u mogućnosti podmiriti svoje kratkoročne obveze ovisno o količini novca kojim raspolaže. Brojnik pokazatelja uključuje najlikvidniju imovinu, točnije novac, dok nazivnik čine kratkoročne obveze. Novac svakodnevno cirkulira u poduzeću stoga ovaj pokazatelj nužno ne mora biti točan jer postoji mogućnost da je upravo na dan njegova izračuna poduzeće primilo značajnu uplatu na temelju čega se može zaključiti da postiže željenu likvidnost, a realnost je upravo suprotna. Iz tog razloga likvidnost poduzeća računa se na više načina, tj. postoji nekoliko pokazatelja kako bi se utvrdilo stvarno stanje poslovanja.

Koeficijent ubrzane likvidnosti računa se slično kao i koeficijent trenutne likvidnosti. Razlika je u brojniku pokazatelja gdje se kod koeficijent ubrzane likvidnosti novac zbraja s kratkotrajnim potraživanjima pa ovaj pokazatelj prikazuje koliko je kratkoročnih obveza poduzeće sposobno podmiriti brzo unovčivom imovinom. Kako bi likvidnost bila održiva vrijednost koeficijent ubrzane likvidnosti trebao bi biti jednak ili veći od 1.

¹³ Škrtić M., Vouk R.: op. cit., str. 263.

Također, veoma često se brojnik izražava kao iznos ukupne kratkotrajne imovine umanjen za vrijednost zaliha.¹⁴

Koeficijent tekuće likvidnosti u pravilu bi trebao biti veći od 2 obzirom predstavlja odnosno između kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza što znači da bi poduzeće trebalo posjedovati minimalno dvostruko više kratkotrajne imovine nego što ima kratkoročnih obveza. Time bi poduzeće na vrijeme moglo podmiriti sve dospjele obveze i uspjelo održati tekuću likvidnost. U kontekstu kratkoročnog financiranja važno je spomenuti i radni kapital na temelju kojeg se prikazuje koliko je kratkotrajne imovine financirano iz dugoročnih obveza. Pojednostavljeno rečeno, izračun radnog kapitala formira se kao razlika između kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza.¹⁵

Koeficijent financijske stabilnosti izračunava se na način da se dugotrajna imovina podijeli s kapitalom uvećanim za dugoročne obveze. Dakle, prikazuje koliko se dugoročnih izvora financiranja koristi za financiranje dugotrajne imovine. Za razliku od prethodna tri pokazatelja poželjno je da koeficijent financijske stabilnosti ima vrijednost manju od 1 jer poduzeće dio kratkotrajne imovine mora financirati iz dugoročnih izvora. Što je vrijednost ovog koeficijenta manja, to je likvidnost i financijska stabilnost veća.¹⁶

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Koeficijent trenutne likvidnosti	Novac	kratkoročne obveze
Koeficijent ubrzane likvidnosti	novac + kratkotrajna potraživanja	kratkoročne obveze
Koeficijent tekuće likvidnosti	kratkotrajna imovina	kratkoročne obveze
Koeficijent financijske stabilnosti	dugotrajna imovina	kapital i rezerve + dugoročne obveze

Tablica 6. Pokazatelji likvidnosti

¹⁴ Žager K., Mamić Sačer I., Sever Mališ S., Ježovita A., Žager L.: op. cit., str. 46.

¹⁵ Ibid., str. 47.

¹⁶ Ibid., str. 48.

POKAZATELJI ZADUŽENOSTI

Na temelju pokazatelja zaduženosti procjenjuje se financijski rizik poduzeća, odnosno u kojoj mjeri se poduzeće zadužilo. Većim dijelom se izračunavaju na temelju podataka iz bilance, izuzev pokriva troškova kamata do čijeg se rezultata dolazi isključivo na osnovi računa dobiti i gubitka. Pokazatelji zaduženosti prikazuju strukturu kapitala te načine na koje poduzeće financira imovinu koju posjeduje, da li je to iz vlastitih ili tuđih izvora sredstava. Važno je napomenuti da zaduženost ne mora nužno predstavljati negativnost u poslovanju ukoliko se provodi konstantan nadzor, a sredstva koriste na pravi način. Na taj način zaduženost može rezultirati porastom povrata investiranog. Dakako, takvi slučajevi su rijetkost jer zaduženost većinski predstavlja opasnost za poduzeće što u konačnici može dovesti i do bankrota poduzeća.

Pokazatelji zaduženosti:

- koeficijent zaduženosti
- koeficijent vlastitog financiranja
- koeficijent financiranja
- pokriva troškova kamata
- faktor zaduženosti
- stupanj pokriva I.
- stupanj pokriva II.

Koeficijent zaduženosti prikazuje koliko je imovine financirano iz tuđih izvora sredstava, dugoročnih i kratkoročnih obveza. U brojniku ovog pokazatelja su ukupne obveze, a nazivnik čine ukupne obveze. Koeficijent zaduženosti trebao bi iznositi do 0,5 jer sve iznad toga označava prekomjernu zaduženost. Sposobnost poduzeća da podmiri svoje obveze bit će veća što je koeficijent manji.¹⁷

Koeficijent vlastitog financiranja predstavlja koliko je imovine financirano iz vlastitog kapitala pa se prema tome iznos kapitala mora podijeliti s ukupnom imovinom poduzeća. Poželjno je da vrijednost ovog pokazatelja bude veća od 0,5.

¹⁷ Škrtić M., Vouk R.: op. cit., str. 266.

Povezanost koeficijenta zaduženosti i koeficijenta vlastitog financiranja jest što se na osnovi njih prikazuje struktura izvora financiranja imovine. Njihov zbroj uvijek mora iznositi 1.¹⁸

Koeficijent financiranja prikazuje odnos tuđih i vlastitih izvora financiranja pa se prema tome uspoređuje iznos dugovanja poduzeća i kapitala, tj. ukupne obveze potrebno je podijeliti s iznosom kapitala. Općenito se smatra da vrijednost iznad 1 nije poželjna za poduzeće.

Pokriće troškova kamata iskazuje koliko su puta kamate na dugove pokriveno profitom iz poslovanja prije troškova kamata i poreza. Zato je poželjno da vrijednost bude veća od 1 jer što je pokriće veće, zaduženost je manja i obratno. Kada bi pokazatelj bio jednak 1 to bi značilo da poduzeće kroz cijelo obračunsko razdoblje posluje samo kako bi isplatilo naknade za korištenje tuđih sredstava. U omjer se, dakle, stavljaju zarade prije kamata i poreza i rashodi od kamata.¹⁹

Faktor zaduženosti odnosi se na broj godina potrebnih da se podmire postojeće obveze. Naravno, u obzir se uzima vjerojatnost da će poduzeće nastaviti poslovati na način da ostvaruje jednak pozitivan financijski rezultat. U brojniku se iskazuju sve kratkoročne i dugoročne obveze poduzeća, dok nazivnik obuhvaća zadržanu dobit uvećanu za troškove amortizacije.

Stupnjevi pokrića I. i II. utvrđuju pokriće dugotrajne imovine. Jedina razlika jest što se kod stupnja pokrića I. ocjenjuje pokriće dugotrajne imovine glavnicom, odnosno kapitalom, dok je kod stupnja pokrića II. kapital uvećan za dugoročne obveze. Iako je poželjno da vrijednost oba stupnja bude veća od 1, naglasak se više stavlja na stupanj pokrića II. čija vrijednost mora biti iznad 1 kako bi se održala likvidnost jer se dio dugoročnih izvora treba iskoristiti za financiranje kratkotrajne imovine.²⁰

¹⁸ Žager K., Mamić Sačer I., Sever Mališ S., Ježovita A., Žager L.: op. cit., str. 48.-49.

¹⁹ Ibid., str. 49.

²⁰ Ibid., str. 50.

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Koeficijent zaduženosti	ukupne obveze	ukupna imovina
Koeficijent vlastitog financiranja	kapital i rezerve	ukupna imovina
Koeficijent financiranja	ukupne obveze	kapital i rezerve
Pokriće troškova kamata	zarade prije kamata i poreza	rashodi od kamata
Faktor zaduženosti	ukupne obveze	zadržana dobit + troškovi amortizacije
Stupanj pokrića I.	kapital i rezerve	dugotrajna imovina
Stupanj pokrića II.	kapital i rezerve + dugoročne obveze	dugotrajna imovina

Tablica 7. Pokazatelji zaduženosti

POKAZATELJI AKTIVNOSTI

Pokazatelji aktivnosti nazivaju se još i koeficijenti obrta te prikazuju brzinu kretanja imovine u poslovnom procesu. Računaju se na osnovi odnosa prihoda i prosječnog stanja imovine koja najčešće uključuje ukupnu imovinu, kratkotrajnu imovinu i potraživanja.²¹ Pokazatelji se računaju na temelju bilance i računa dobiti i gubitka, a njihova vrijednost bi trebala biti što veća jer bi to značilo da je razdoblje u kojem se imovina zadržava u poduzeću veoma kratko. Uspješnost poduzeća ugleda se upravo prema tome koliko je ono iskoristilo svoju imovinu kako bi stvorilo prihode.

Pokazatelji aktivnosti:

- koeficijent obrta ukupne imovine
- koeficijent obrta kratkotrajne imovine
- koeficijent obrta potraživanja
- trajanje naplate potraživanja u danima.

²¹ Ibid.

Koeficijent obrta ukupne imovine prikazuje koliko se puta u toku godine dana obrne ukupna imovina poduzeća.²² Preciznije, prema ovom koeficijentu može se zaključiti koliko je poduzeće uspješno koristilo svoju imovinu kako bi ostvarilo svoj primarni cilj, tj. stvorilo prihode. Veći iznos koeficijenta ukazuje na bolju efikasnost upravljanja imovinom.

Koeficijent obrta kratkotrajne imovine veoma je sličan prethodno navedenom koeficijentu samo što se kod koeficijenta obrta kratkotrajne imovine u omjer stavljaju ukupni prihodi i kratkotrajna imovina.

Koeficijent obrta potraživanja mjeri kolika je ostvarena vrijednost prodaje u odnosu na iznos uloženi u potraživanja.

Trajanje naplate potraživanja u danima koristi se kako bi se procijenio broj dana potrebnih da poduzeće naplati svoja potraživanja nakon prodaje. Za razliku od prethodna tri pokazatelja poželjno je da je vrijednost trajanja naplate potraživanja što manja. Kraće vrijeme rezultira bržim priljevima te poduzeće ne mora dugo čekati kako bi došlo do novca i dovelo se u opasnost da potraživanja nije u mogućnosti naplatiti. Prema formuli za izračun brojnik čine svi dani u godini, točnije 365 dana, a u nazivnik se stavlja koeficijent obrta potraživanja.

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Koeficijent obrta ukupne imovine	ukupni prihod	ukupna imovina
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	ukupni prihod	kratkotrajna imovina
Koeficijent obrta potraživanja	prihod od prodaje	Potraživanja
Trajanje naplate potraživanja u danima	broj dana u godini (365)	koeficijent obrta potraživanja

Tablica 8. Pokazatelji aktivnosti

²² Ibid.

POKAZATELJI EKONOMIČNOSTI

Pokazatelji ekonomičnosti računaju se na temelju podataka dobivenih iz računa dobiti i gubitka. Prikazuju sraz između prihoda i rashoda. Mjere koliko su puta prihodi veći od rashoda. Razumljivo je, dakle, da bi vrijednost ovih pokazatelja trebala biti što veća jer bi to značilo da poduzeće ostvaruje više prihoda po jedinici rashoda. Kao granična vrijednost uzima se 1.

Pokazatelji ekonomičnosti:

- ekonomičnost ukupnog poslovanja
- ekonomičnost poslovanja
- ekonomičnost prodaje
- ekonomičnost financiranja
- ekonomičnost ostalih poslovnih aktivnosti.

Ekonomičnost ukupnog poslovanja ključan je pokazatelj na temelju kojeg se dobiva prikaz koliko su ukupni prihodi veći od ukupnih rashoda. Iskazuje se kao koeficijent, a interpretira kao postotak.²³

Svi pokazatelji ekonomičnosti odnose se na prihode i rashode. Razlika između ekonomičnosti ukupnog poslovanja i ostalih pokazatelja ekonomičnosti jest što su svi drugi raščlanjeni na poslovne, financijske i ostale prihode i rashode dok ekonomičnost ukupnog poslovanje uključuje sve prihode i rashode određene tvrtke. Detaljnija razrada, odnosno izračun samih pokazatelja prikazan je u tablici pokazatelja ekonomičnosti.

²³ Ibid., str. 53.

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	ukupni prihodi	ukupni rashodi
Ekonomičnost poslovanja	poslovni prihodi	poslovni rashodi
Ekonomičnost prodaje	prihodi od prodaje	rashodi od prodaje
Ekonomičnost financiranja	financijski prihodi	financijski rashodi
Ekonomičnost ostalih poslovnih aktivnosti	ostali poslovni prihodi	ostali poslovni rashodi

Tablica 9. Pokazatelji ekonomičnosti

POKAZATELJI PROFITABILNOSTI

Pokazatelji profitabilnosti izračunavaju se na temelju bilance i računa dobiti i gubitka gdje brojnik uvijek predstavljaju pozicije izvještaja o dobiti. Može se reći da su ovi pokazatelji ujedno i najznačajniji pokazatelji financijske analize jer ukazuju na ukupnu učinkovitost i djelotvornost poslovanja poduzeća. Za ove pokazatelje, kao i pokazatelje ekonomičnosti, poželjno je da njihova vrijednost bude što veća jer profitabilnost u velikoj mjeri utječe, tj. daje odgovor na položaj poduzeća i efikasnost menadžmenta. U kontekstu pokazatelja profitabilnosti ističemo maržu profita, rentabilnost imovine i rentabilnost vlastitog kapitala (glavnice).²⁴

Marža profita orijentirana je na uspješnost poslovanja i računa se na temelju podataka iz računa o dobiti i gubitku. Definiše se kao sposobnost poduzeća da ostvarene ukupne prihode zadržava u obliku dobiti. Dakle, njome se ocjenjuje koliko je poduzeće vješto u zadržavanju ukupnih prihoda u obliku dobiti uvećane za rashode od kamata. Izračun marže profita uključuje bruto i neto maržu profita. Njihova razlika krije se u brojniku pokazatelja. Neto marža profita uključuje neto dobit uvećanu za rashode od kamata, dok se kod bruto marže profita ti rashodi uvećavaju za dobit prije poreza.²⁵

Pokazatelji rentabilnosti imovine izračunavaju se na temelju podataka iz bilance i izvještaja o dobiti. Njima se ocjenjuje sposobnost tvrtke da na osnovi ukupno

²⁴ Ibid., str. 52.

²⁵ Ibid.

raspoloživih resursa ostvari povrat. Podloga su za mjerenje uspjeha ostvarenih zarada. Rentabilnost imovine obuhvaća neto rentabilnost imovine i bruto rentabilnost imovine. Kao i kod marže, koja je prethodno navedena, razlika ovih pokazatelja jest u brojniku.

Rentabilnost vlastitog kapitala ističe se kao najvažniji pokazatelj profitabilnosti jer se na temelju njega ocjenjuje sposobnost poduzeća da ostvari povrat za vlasnike vlastitog kapitala. Svim poduzetnicima u cilju je ostvariti, ne samo pozitivan, nego što veći financijski rezultat, a da s druge strane ulažu što manje. Kada se govori o rentabilnosti nerijetko se misli na moć zarađivanja.

„U svakoj situaciji gdje je rentabilnost vlastitog kapitala veća od rentabilnosti imovine može se zaključiti da je struktura izvora financiranja povoljna, a bez da se pri toj ocjeni koriste informacije o trošku korištenja tuđih izvora financiranja.“²⁶

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Neto marža profita	neto dobit + rashodi od kamata	ukupni prihodi
Bruto marža profita	dobit prije poreza + rashodi od kamata	ukupni prihodi
Neto rentabilnost imovine	neto dobit + rashodi od kamata	ukupna imovina
Bruto rentabilnost imovine	dobit prije poreza + rashodi od kamata	ukupna imovina
Rentabilnost vlastitog kapitala	neto dobit	kapital i rezerve

Tablica 10. Pokazatelji profitabilnosti

²⁶ Ibid., str. 55.

POKAZATELJI INVESTIRANJA

Pokazatelji investiranja mjere uspješnost ulaganja u obične dionice. Pored podataka iz bilance i izvještaja o dobiti, izračun pokazatelja investiranja nužni su i drugi izvori podataka kao što su broj dionica i tržišna vrijednost dionica.²⁷

Pokazatelji investiranja:

- dobit po dionici (EPS)
- dividenda po dionici (DPS)
- odnos isplate dividendi (DPR)
- odnos cijene i dobiti po dionici (P/E)
- ukupna rentabilnost dionice
- dividendna rentabilnost dionice.

Dobit po dionici i dividenda po dionici najčešći su pokazatelji investiranja. Oba se iskazuju u novčanim jedinicama. Prikazuju koliko se dobiti ili dividende ostvari po jednoj uloženoj dionici.

Odnos isplate dividendi prikazuje koliko se dividendi isplati po jednoj dionici.

Odnos cijene i dobiti po dionici računa se na način da se tržišna cijena dionice stavi u omjer sa dobiti po dionici kako bi se prikazalo koliko je puta ta cijena veća od dobiti. Služi kako bi se otkrilo da li je dionica podcijenjena ili precijenjena te u kojoj mjeri.

Pokazatelji rentabilnosti dionice zasigurno su najznačajniji pokazatelji investiranja, a uključuju dva pokazatelja: ukupna rentabilnost dionica i dividendna rentabilnost dionica. Oba se pokazatelja najčešće izražavaju u postotku. Ukupna rentabilnost dionice u omjer stavlja dobit po dionici i tržišnu cijenu dionice, dok se kod dividendne rentabilnosti dionice u brojnik, umjesto dobiti po dionice, uvrštava dividenda po dionici.²⁸

²⁷ Ibid., str. 55.

²⁸ Ibid., str. 56.

NAZIV POKAZATELJA	BROJNIK	NAZIVNIK
Dobit po dionici (EPS)	neto dobit	broj dionica
Dividenda po dionici (DPS)	dio neto dobiti za dividende	broj dionica
Odnos isplate dividendi (DPR)	dividenda po dionici (dps)	dobit po dionici (eps)
Odnos cijene i dobiti po dionici (P/E)	tržišna cijena dionice (pps)	dobit po dionici (eps)
Ukupna rentabilnost dionice	dobit po dionici (eps)	tržišna cijena dionice (pps)
Dividendna rentabilnost dionice	dividenda po dionici (dps)	tržišna cijena dionice (pps)

Tablica 11. Pokazatelji investiranja

POSTUPCI ANALIZE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Kako bi poduzeće osiguralo svoj opstanak na tržištu, a potom i razvoj, potreban je konstantan nadzor i kontrola nad istim, a u prvom redu efikasno upravljanje poslovanjem poduzeća. Već je ranije istaknuto koliko i zašto su financijski izvještaji relevantni u poduzetništvu. Svako poduzeće vrši proces analize financijskih izvještaja obzirom da izvještaji donose kvalitetne informacije potrebne za upravljanje poduzećem jer prikazuju odstupanja u odnosu na prethodnu godinu. Sukladno tome, proces analize financijskih izvještaja odnosi se na raščlanjivanje i uspoređivanje, a temeljni postupci u ocjenjivanju analize financijskih izvještaja su:

- postupak horizontalne analize
- postupak vertikalne analize.

Horizontalna analiza služi kako bi se podaci dobiveni iz temeljnih financijskih izvještaja usporedili s prethodnim godinama i utvrdili razlike koje su nastale. Podaci se uspoređuju za dvije ili više uzastopnih poslovnih godina. Analiza se provodi na način da se odabire točno određena godina koja će predstavljati osnovu na temelju koje će

se uspoređivati sve ostale ili tako da se svaka godina uspoređuje s prethodnom.²⁹ Komparativni financijski izvještaji podloga su za provedbu horizontalne analize na temelju koje se je moguće uvidjeti tendenciju i dinamiku promjena pojedinih pozicija financijskih izvještaja. Na osnovu tih promjena zaključuje se uspješnost i sigurnost poslovanja.³⁰

Vertikalna analiza se provodi na način da se u bilanci ukupna aktiva i pasiva izjednačavaju sa brojem 100, a sve ostale pozicije se stavljaju u odnos s njima te se tako određuje postotak tih pozicija od ukupne aktive i pasive. Za razliku od horizontalne analize, horizontalna analiza uspoređuje podatke iz financijskih izvještaja prikupljene tijekom jedne godine.³¹ Vertikalna analiza provodi se na strukturnim financijskim izvještajima kao što su bilanca i izvještaj o dobiti.

²⁹ Belak V. (1995.) *Menadžersko računovodstvo*, Zagreb, RRiF, str. 93.

³⁰ Žager K., Mamić Sačer I., Sever Mališ S., Ježovita A., Žager L.: op. cit., str. 268.

³¹ Ibid., str. 275.

3. OSNOVNA OBILJEŽA MALIH I SREDNJIH PODUZEĆA

3.1. Pojam malih i srednjih poduzeća

Poduzeća se uobičajeno klasificiraju na mala, srednja i velika poduzeća. Postoje različiti kriteriji prema kojima se odvija klasifikacija poduzeća, no većinski se poduzeća razvrstavaju prema broju zaposlenih, ukupnim prihodima ili ukupnoj aktivi, što predstavlja kvantitativnu kvalifikaciju.

Mala i srednja poduzeća predstavljaju posebno značajan segment gospodarstva svih zemalja svijeta. U većini zemalja ona čine više od 95% ukupno registriranih subjekata. Njihovo poslovanje mora biti reguliran i kontroliran proces te kontrola poslovanja nije moguća bez adekvatne informacijske podloge.³² U Republici Hrvatskoj također je dominantna uloga privatnog poduzeća malog i srednjeg poduzetništva. Mala i srednja poduzeća već dugi niz godina u Republici Hrvatskoj čine više od 99% svih poduzeća i njihov broj konstantno raste.³³

Pojam malih i srednjih poduzeća širok je pojam i obuhvaća velik broj različitih subjekata, različitih po vrsti djelatnosti, broju zaposlenih, visini prihoda koju ostvaruju, broju kupaca, dobavljača, vrijednosti resursa.

Slijedom navedenog, temeljna razlika malih i srednjih te velikih poduzeća je veličina poduzeća i broj zaposlenika te visina prihoda. Smatra se da se mala i srednja poduzeća lakše prilagođavaju potrebama na tržištu obzirom nemaju strogu organizacijsku i financijsku strukturu, a također i tehnološkom razvoju te neprestano sudjeluju u inoviranju, istraživanju i razvoju. Mala su poduzeća oslobođena od obveze sastavljanja svih financijskih izvještaja te je ista obveza ograničena na sastavljanje bilance, računa dobiti i gubitka i bilješka uz financijske izvještaje. Budući mala i srednja poduzeća čine najveći broj svih poduzeća, zapošljavaju i najveći broj radne snage što posljedično utječe na rast prihoda državnog proračuna i dohodaka stanovnika te konačno na razvoj čitavog gospodarstva. Nedostatci malih i srednjih poduzeća su veća izloženost riziku upravljanja budući imaju manji broj zaposlenika te nedostatak

³² Dečman N., Mamić Sačer I., Sever Mališ S., Sever I., Tušek B., Žager K., Žager L. (2013.) *Harmonizacija i standardizacija financijskog izvještavanja malih i srednjih poduzeća*, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 11.

³³ Ibid., str. 23.

strateškog planiranja obzirom se poslovno planiranje temelji pretežno na sklonostima vlasnika. Isto tako suočena su s administrativnim preprekama i osjetljivija na lošu regulaciju i poteškoće s institucionalnim okruženjem. Najvećim nedostatkom malih i srednjih poduzeća može se smatrati njihovo financiranje. Mala i srednja poduzeća u početnim fazama razvoja počivaju većinom na vlastitim i sredstvima povezanih osoba no ta sredstva postaju nedostatna za daljnji rast i razvoj. Takva poduzeća teže dobivaju veća kreditna sredstva, a pri kreditiranju se suočavaju i s većim kamatnim stopama te im je obzirom na sve navedeno ograničena mogućnost financiranja. Jedan od razloga istog je manji kapital koji kreditorima nije dovoljan kao sredstvo osiguranja u slučaju nemogućnosti redovnog podmirenja preuzetih kreditnih obveza. Daljnji razvoj malog i srednjeg poduzetništva stoga je usmjeren višem stupnju inovacija i većem ulaganju u istraživanje i razvoj, izvozu i razvoju poslovne povezanosti, povećanju broja visokokvalificiranih zaposlenika i stalnom usavršavanju, kvalitetnijoj institucionalnoj otpori i smanjenju administrativnih opterećenja te ponajviše odgovarajućim mogućnostima financiranja.³⁴

U nastavku rada bit će analizirano malo i srednje poduzeće iz ugostiteljske djelatnosti. Za ugostiteljstvo se može reći da je dominantan uslužni sektor obzirom je većina zaposlenih zaposlena upravo u uslužnim djelatnostima. Ono nudi mnogobrojne usluge te iste prodaje s ciljem zadovoljavanja potreba kupaca zato je izuzetno važan ljudski faktor, odnosno odnos osoblja koje pruža usluge i gostiju koji iste konzumiraju.³⁵

Ugostiteljske djelatnosti su:

- pripremanje hrane i pružanje usluga prehrane
- pripremanje i usluživanje pića
- pružanje usluga smještaja
- catering.³⁶

³⁴ Učkar D., Grgić J. (2016.), *Specifičnost financiranja sektora malih i srednjih poduzeća u Republici Hrvatskoj i usporedba sa stanjem u Europskoj uniji*, Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet.

³⁵ Galičić V. (2012.), *Uvod u ugostiteljstvo*, Opatija, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Opatija, str. 8.

³⁶ Ibid., str. 11.

3.2. Način organizacije malih i srednjih poduzeća

Malo i srednje poduzeće može biti organizirano kroz gotovo sve vidove pravnog organiziranja poslovnih subjekata, od obrtnika, trgovca pojedinca, društva s ograničenom odgovornošću pa sve do dioničkih društava.³⁷

Najčešći oblici pravnog organiziranja malog i srednjeg poduzeća su:

- obrt
- društvo s ograničenom odgovornošću
- dioničko društvo.

Pojam obrta podrazumijeva samostalno i trajno obavljanje neke gospodarske djelatnosti od strane fizičkih osoba s ciljem ostvarivanja zarade. Obrtništvo je najjednostavniji oblik organiziranja poslovne djelatnosti. Obrtnici su, u pravilu, fizičke osobe koje obavljaju određenu djelatnost u svoje ime i za svoj račun. Prednosti osnivanja obrta su jednostavnost osnivanja, samostalnost u odlučivanju, korištenje poreznih pogodnosti, dohodak pripada isključivo obrtniku. Bez obzira na sve prednosti, obrt ima jedan veliki nedostatak, a to je da obrtnik za obveze odgovara svojom cjelokupnom imovinom pa se pored toga svi rizici poslovanja prenose na obrtnika.

Društvo s ograničenom odgovornošću je oblik organiziranja trgovačkih društava u kojem jedna ili više fizičkih ili pravnih osoba ulaže temeljni ulog sukladno prethodno dogovorenom udjelu. Udjeli ulagača ne moraju biti jednaki, a mogu biti u novcu, stvarima ili pravu. Ulozi se unose u poslovne knjige društva čime ulagači stječu svoja imovinska i upravljačka prava. Prednost društva s ograničenom odgovornošću u odnosu na obrt jest što je pristup izvorima financiranja jednostavniji.³⁸

Dioničko društvo je trgovačko društvo u kojem članovi (dioničari) sudjeluju s ulozima u temeljnom kapitalu podijeljenom na dionice.³⁹ Za razliku kapitala društava s ograničenom odgovornošću, dionički je kapital podijeljen u jednake dijelove, tj. dionice.

³⁷ Dečman N., Mamić Sačer I., Sever Mališ S., Sever I., Tušek B., Žager K., Žager L.: op. cit., str. 26.

³⁸ Ibid., str. 27.

³⁹ Barbić, J. (2020.), *Pravo društava*, Zagreb, Organizator, str. 3.

Dionica je vrijednosni papir koji izdaje dioničko društvo, a glasi na dio temeljnog kapitala društva, a dioničarima pruža ostvarivanje određenih prava.⁴⁰

3.3. Zakonodavni okvir

Poduzetnici se prema Zakonu o računovodstvu u Republici Hrvatskoj razvrstavaju na mikro, male, srednje i velike ovisno o pokazateljima utvrđenim na zadnji dan poslovne godine koje prethodi poslovnoj godini za koju se sastavljaju financijski izvještaji. U nastavku teksta bit će prikazana klasifikacija malih i srednjih poduzetnika prema kriterijima Zakona o računovodstvu Republike Hrvatske.

Mali poduzetnici su oni koji nisu mikro poduzetnici i ne prelaze granične pokazatelje u dva od sljedeća tri uvjeta:

- ukupna aktiva 4.000.000,00 eura
- prihod 8.000.000,00 eura
- prosječan broj radnika tijekom poslovne godine – 50 radnika

Srednji poduzetnici su oni koji nisu ni mikro ni mali poduzetnici i ne prelaze granične pokazatelje u dva od sljedeća tri uvjeta:

- ukupna aktiva 20.000.000,00 eura
- prihod 40.000.000,00 eura
- prosječan broj radnika tijekom poslovne godine – 250 radnika.⁴¹

Pored Zakona o računovodstvu u RH postoje i drugi zakoni koji definiraju pravila za utvrđivanje veličine poduzeća, kao što je to npr. Zakon o poticanju razvoja malog gospodarstva i Zakon o tržištu kapitala.

Zakonom o računovodstvu propisana je i obveza poduzetnika sastavljati godišnje financijske izvještaje, a koje čine: izvještaj o financijskom položaju (bilanca), račun dobiti i gubitka, izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti (ako nisu obveznici primjene Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja), izvještaj o novčanim tokovima, izvještaj o promjenama kapitala i bilješke uz financijske izvještaje. Iznimno, mikro i mali

⁴⁰ Ibid., str. 55.

⁴¹ Zakon o računovodstvu, Narodne Novine br. 78/15, 134/15, 120/16, 116/18, 42/20, 47/20, 114/22, (2023.)

poduzetnici obvezni su sastavljati bilancu, račun dobiti i gubitka i bilješke uz financijske izvještaje. Sukladno relevantnim propisima godišnji financijski izvještaji trebali bi pružiti istinit prikaz financijskog položaja i uspješnosti poslovanja poduzetnika. Članovi uprave i nadzornog odbora (ako postoji) poduzetnika, odnosno izvršni direktori i upravni odbor, u okviru zakonom određenih nadležnosti odgovorni su za godišnje financijske izvještaje, a kod subjekata koji nemaju upravu, odnosno izvršne direktore godišnje financijske izvještaje potpisuju osobe ovlaštene za njihovo zastupanje te se isti moraju čuvati trajno u izvorniku.⁴²

⁴² Ibid.

4. ANALIZA NA PRIMJERU MALOG I SREDNJEG PODUZEĆA

4.1. Analiza na primjeru malog poduzeća ASII PRO d.o.o.

Asii pro d.o.o. je društvo osnovano 1994. godine sa sjedištem u Zagrebu i podružnicom u Splitu. Društvo obavlja djelatnosti restorana i ostalih objekata za pripremu i usluživanje hrane, odnosno obavlja ugostiteljsku djelatnost. Po svojoj je veličini malo poduzeće, a po organizacijskom obliku društvo s ograničenom odgovornošću s temeljnim kapitalom u iznosu od 5.296.000,00 kuna / 702.899,99 eura. Društvo upravlja restoranom Lido specijaliziranim za sve vrste proslava, obiteljskih i poslovnih i cateringom Lido koji nudi iste usluge na definiranim lokacijama. Društvo također upravlja dvoranom Heart by Lido te imanjem Marincel radi organizacije svadbenih proslava i drugih evenata. Financijski aspekt poslovanja društva biti će prikazan u nastavku kroz analizu financijskih pokazatelja i izvještaja.

HORIZONTALNA ANALIZA BILANCE PODUZEĆA ASII PRO D.O.O. ZA 2020./2021./2022. GODINU

BILANCA	2020.	2021.	2022.	APSOLUTNA PROMJENA 2021.-2020.	RELATIVNA PROMJENA 2021.-2020.	APSOLUTNA PROMJENA 2022.-2021.	RELATIVNA PROMJENA 2022.-2021.
AKTIVA							
DUGOTRAJNA IMOVINA	2.741.680,00	2.242.370,00	3.387.869,00	- 499.310,00	-18,21	1.145.499,00	51,08
Nematerijalna imovina	1.515.070,00	1.473.711,00	1.882.211,00	- 41.359,00	-2,73	408.500,00	27,72
Materijalna imovina	960.093,00	722.339,00	1.458.838,00	- 237.754,00	-24,76	736.499,00	101,96
Potraživanja	266.517,00	46.320,00	46.820,00	- 220.197,00	-82,62	500,00	1,08
KRATKOTRAJNA IMOVINA	6.171.736,00	6.069.673,00	6.725.309,00	- 102.063,00	-1,65	655.636,00	10,80
Zalihe	2.441.158,00	2.409.340,00	2.368.345,00	- 31.818,00	-1,30	- 40.995,00	-1,70
Potraživanja	2.103.673,00	1.915.362,00	1.985.244,00	- 188.311,00	-8,95	69.882,00	3,65
Financijska imovina	1.610.745,00	1.284.803,00	1.639.483,00	- 325.942,00	-20,24	354.680,00	27,61
Novac	16.160,00	460.168,00	732.228,00	444.008,00	2747,57	272.060,00	59,12
UKUPNO AKTIVA	8.913.416,00	8.312.043,00	10.113.178,00	- 601.373,00	-6,75	1.801.135,00	21,67
PASIVA							
KAPITAL I REZERVE	3.831.368,00	4.472.604,00	5.541.592,00	641.236,00	16,74	1.068.988,00	23,90
Temeljni (upisani) kapital	5.296.000,00	5.296.000,00	5.296.000,00	-	0,00	-	0,00
Preneseni gubitak	- 1.715.213,00	- 1.464.631,00	- 823.396,00	250.582,00	-14,61	641.235,00	-43,78
Dobit ili gubitak poslovne godine	250.581,00	641.235,00	1.068.988,00	390.654,00	155,90	427.753,00	66,71
DUGOROČNE OBVEZE	828.773,00	507.027,00	221.897,00	- 321.746,00	-38,82	- 285.130,00	-56,24
KRATKOROČNE OBVEZE	4.253.275,00	3.332.412,00	4.263.689,00	- 920.863,00	-21,65	931.277,00	27,95
Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	-	-	86.000,00	-	0,00	86.000,00	
UKUPNO PASIVA	8.913.416,00	8.312.043,00	10.113.178,00	- 601.373,00	-6,75	1.801.135,00	21,67

Tablica 12. Horizontalna analiza bilance poduzeća Asii pro d.o.o. u razdoblju od 2020. do 2022.g.

1. U poduzeću Asii pro d.o.o. dolazi do smanjenja ukupne imovine u 2021. godini od 6,75% u odnosu na 2020. godinu, a nakon toga poduzeće bilježi porast u

2022. godini koji u odnosu na prethodnu godinu iznosi 1.801.135,00 kn više, tj. došlo je do povećanja od 21,67%.

2. Iz tablice je vidljivo da kratkotrajna imovina u 2021. godini bilježi pad od 1,65% u odnosu na 2020. godinu. Sve pozicije kratkotrajne imovine su se smanjile, izuzev novca koji je znatno porastao te je njegov rast zabilježen i u 2022. godini, u odnosu na 2021. godinu, od 59,12%, a iste godine je porasla i ukupna kratkotrajna imovina. Kratkotrajna imovina se u 2022. godini povećala za 655.636,00 kn ili 10,80% u odnosu na prethodnu godinu.
3. Dugotrajna imovina u 2021. godini, u odnosu na 2020. godinu, bilježi pad od 18,21% kada dolazi do manjenja svih pozicija dugotrajne imovine, dok u 2022. godini dugotrajna imovina bilježi porast od 51,08% spram 2021. godine. U 2022. godini najistaknutija stavka jest materijalna imovina koja je imala porast iznad 100,00%.
4. Kapital bilježi sukcesivan rast tijekom godina. U 2021. godini, u odnosu na 2020. godinu, porast kapitala iznosi 16,74%. Sljedeće godine kapital poduzeća povećao se za 1.068.988,00 kn i time zabilježio porast od 23,90%. Poduzeće je svake godine ostvarilo dobit što je vidljivo prema povećanju dobiti iskazanom u tablici. Porast dobiti u 2021. godini u odnosu na 2020. godinu je bila značajnih 155,90%. Također, u 2020. godini poduzeće je imalo preneseni gubitak u iznosu 1.715.213,00 kn čije stanje proizlazi iz akumuliranog gubitka tijekom prijašnjih razdoblja. Ono se postepeno smanjuje prvo 2021. godine, a onda i 2022. godine za čak 641.235,00 kn ili 43,78%.
5. Dugoročne obveze kontinuirano padaju tijekom godina. Prvotno je 2021. godine zabilježen pad od 38,82%, a potom, u odnosu na 2021. godinu, pad od velikih 56,24%. Kratkoročne obveze u 2021. godini u odnosu na 2022. godinu također su se smanjile za 21,65% što je vidljivo u samom porastu imovine i povećanja kapitala tijekom godina.

HORIZONTALNA ANALIZA RAČUNA DOBITI I GUBITKA PODUZEĆA ASII PRO D.O.O. ZA 2020./2021./2022. GODINU

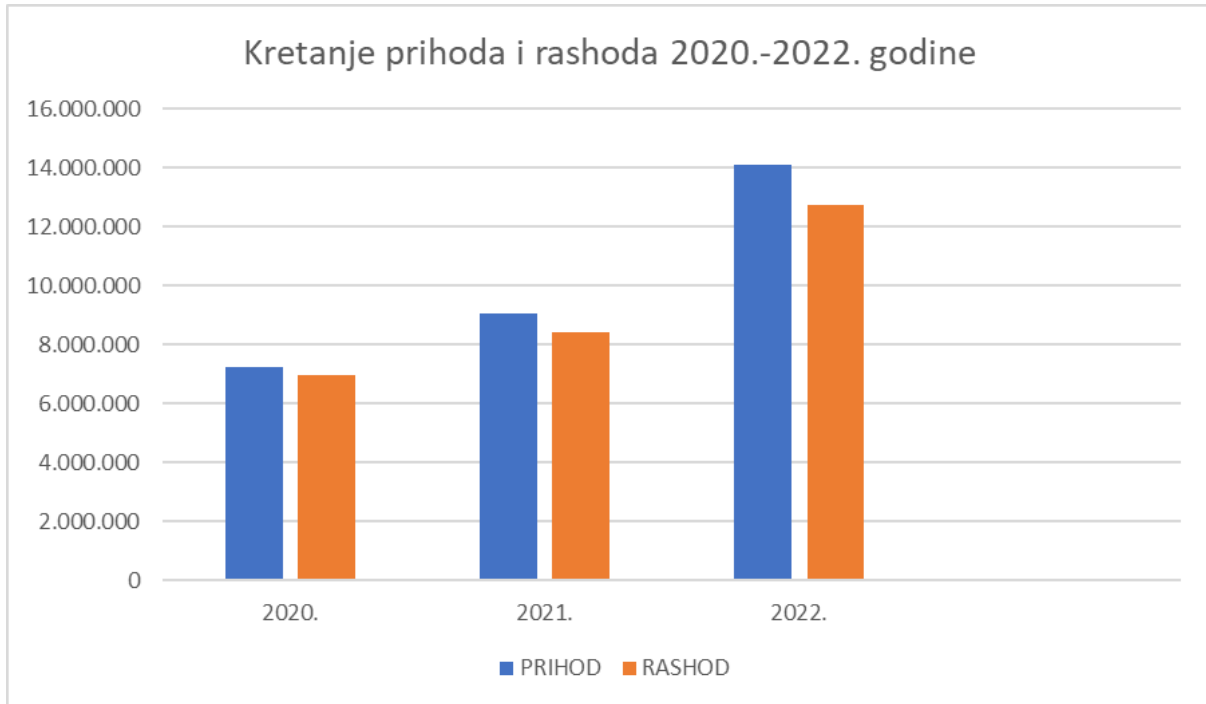
RAČUN DOBITI I GUBITKA	2020.	2021.	2022.	APSOLUTNA PROMJENA 2021.-2020.	RELATIVNA PROMJENA 2021.-2020.	APSOLUTNA PROMJENA 2022.-2021.	RELATIVNA PROMJENA 2022.-2021.
POSLOVNI PRIHODI	7.212.955,00	9.018.800,00	14.085.250,00	1.805.845,00	25,04	5.066.450,00	56,18
POSLOVNI RASHODI	6.928.136,00	8.374.535,00	12.575.072,00	1.446.399,00	20,88	4.200.537,00	50,16
FINANCIJSKI PRIHODI	9.702,00	25.286,00	141,00	15.584,00	160,63	-	-99,44
FINANCIJSKI RASHODI	43.940,00	28.316,00	171.901,00	- 15.624,00	-35,56	143.585,00	507,08
UKUPNI PRIHODI	7.222.657,00	9.044.086,00	14.085.391,00	1.821.429,00	25,22	5.041.305,00	55,74
UKUPNI RASHODI	6.972.076,00	8.402.851,00	12.746.973,00	1.430.775,00	20,52	4.344.122,00	51,70
DOBIT/GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	250.581,00	641.235,00	1.338.418,00	390.654,00	155,90	697.183,00	108,73
POREZ NA DOBIT	-	-	269.430,00	-	-	269.430,00	-
DOBIT/GUBITAK RAZDOBLJA	250.581,00	641.235,00	1.068.988,00	390.654,00	155,90	427.753,00	66,71

Tablica 13. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Asii pro d.o.o. u razdoblju od 2020. do 2022.g.

1. Poslovni prihodi poduzeća povećavaju se u 2021. godini u odnosu na prethodnu godinu, a potom ponovo 2022. godine. Najveći porast poslovnih prihoda bio je 2022. godine kada su se oni u odnosu na godinu ranije uvećali u vrijednosti 5.066.450,00 kn ili 56,18%.
2. Poslovni rashodi također su tijekom promatranih godina bilježili rast. Prvo su imali porast od 20,88% u 2021. godini u odnosu na 2020. godinu, a potom u 2022. godini bilježili povećanje od 50,16%.
3. Financijski prihodi, za razliku od poslovnih prihoda, nisu kontinuirano rasli. 2021. godine ostvaren je značajan porast financijskih prihoda, ali su isti već sljedeće godine zabilježili pad od skoro 100,00%.
4. Financijski su rashodi imali obrnuta odstupanja nego financijski prihodi pa su prvo u 2021. godini imali smanjenje od 15.624,00 kn u odnosu na 2020. godinu, a zatim u 2022. godini ostvarili velik porast od 507,08%. U 2022. godini financijski prihodi prednjačili su u odnosu na financijske rashode.
5. Ukupni prihodi i ukupni rashodi bilježili su konstantan rast između 2020.-2022. godine. Najveći porast zabilježen je u 2022. godini u odnosu na 2021. godinu kada su ukupni prihodi imali porast od 55,74%, a ukupni rashodi 51,70%. Bez obzira što su financijski prihodi u 2022. godini bili veći od financijskih rashoda, poduzeće je imalo dovoljno ostvarenih poslovnih prihoda u godini i time su ukupni prihodi mogli pokriti ukupne rashode pa zaključujemo da je poduzeće ostvarilo dobit.
6. Poduzeće je svake godine ostvarilo bruto dobit, međutim 2020. i 2021. godine ono nije bilo obvezno plaćati porez na dobit već je bilo oslobođeno plaćanja

istog prema Zakonu o porezu na dobit. Kako je bruto dobit svake godine bila veća, a znatno povećanje vidljivo je u 2022. godini sukladno tome poduzeće je bilo obvezno platiti porez na dobit u iznosu 269.430,00 kn.

7. Razumljivo je da je neto dobit bilježila značajnu porast u skladu s povećanjem bruto dobiti tijekom godina pa je tako u 2021. godini poduzeće ostvarilo porast dobiti od 155,90%, a najveću dobit imalo je 2022. godine kada je u odnosu na 2021. godinu ostvarilo 427.753,00 kn više.

Grafikon 1. Kretanje prihoda i rashoda u razdoblju od 2020. do 2022.g., izvor: rad autora

VERTIKALNA ANALIZA BILANCE PODUZEĆA ASII PRO D.O.O. ZA 2020./2021./2022. GODINU

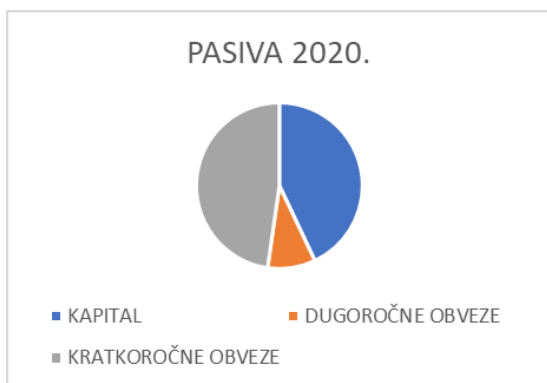
BILANCA	2020.	2021.	2022.	UDIO 2020.	UDIO 2021.	UDIO 2022.
AKTIVA						
DUGOTRAJNA IMOVINA	2.741.680,00	2.242.370,00	3.387.869,00	30,75903	26,98	33,50
Nematerijalna imovina	1.515.070,00	1.473.711,00	1.882.211,00	17,00	17,73	18,61
Materijalna imovina	960.093,00	722.339,00	1.458.838,00	10,77	8,69	14,43
Potraživanja	266.517,00	46.320,00	46.820,00	0,56	0,56	0,46
KRATKOTRAJNA IMOVINA	6.171.736,00	6.069.673,00	6.725.309,00	69,24097	73,02	66,50
Zalihe	2.441.158,00	2.409.340,00	2.368.345,00	27,39	28,99	23,42
Potraživanja	2.103.673,00	1.915.362,00	1.985.244,00	23,60	23,04	19,63
Financijska imovina	1.610.745,00	1.284.803,00	1.639.483,00	18,07	15,46	16,21
Novac	16.160,00	460.168,00	732.228,00	0,18	5,54	7,24
UKUPNO AKTIVA	8.913.416,00	8.312.043,00	10.113.178,00	100,00	100,00	100,00
PASIVA						
KAPITAL I REZERVE	3.831.368,00	4.472.604,00	5.541.592,00	42,98	53,81	54,80
Temeljni (upisani) kapital	5.296.000,00	5.296.000,00	5.296.000,00	59,42	63,71	52,37
Zadržana dobit	- 1.715.213,00	- 1.464.631,00	- 823.396,00	-19,24	-17,62	-8,14
Dobit ili gubitak poslovne godine	250.581,00	641.235,00	1.068.988,00	2,81	7,71	10,57
DUGOROČNE OBVEZE	828.773,00	507.027,00	221.897,00	9,30	6,10	2,19
KRATKOROČNE OBVEZE	4.253.275,00	3.332.412,00	4.263.689,00	47,72	40,09	42,16
Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	-	-	86.000,00	0,00	0,00	0,85
UKUPNO PASIVA	8.913.416,00	8.312.043,00	10.113.178,00	100,00	100,00	100,00

Tablica 14. Vertikalna analiza bilance poduzeća Asii pro d.o.o. u razdoblju od 2020. do 2022.g.

- U aktivi poduzeća Asii pro d.o.o. kratkotrajna imovina za sve tri godine ima veći udio od dugotrajne imovine. Za 2020. godinu ukupna dugotrajna imovina čini 30,76%, dok je udio ukupne kratkotrajne imovine 69,24%. 2021. godine dugotrajna imovina činila je 26,98%, a kratkotrajna imovina 73,02% ukupne imovine, dok je udio dugotrajne imovine u 2022. godini iznosio 33,50% te 66,50% kratkotrajne imovine. Najveći udio dugotrajne imovine za sve tri godine predstavljala je materijalna imovina, dok su za kratkotrajnu imovinu to bile zalihe.
- U pasivi poduzeća prednjačili su kapital i kratkoročne obveze. U 2020. godini kratkoročne obveze imale su najveći udio u pasivi te je on iznosio 47,72%, zatim kapital 42,98%, dok je udio dugoročnih obveza bio 9,30%. 2021. godine udio kapitala u ukupnoj pasivi iznosio je 53,81%, udio kratkoročnih obveza 40,09%, a dugoročnih svega 6,10%. Najveći udio kapitala poduzeće je imalo 2022. godine i tada je iznosio 54,80%. Zaključujemo da se 2021. i 2022. godine poduzeće više financiralo iz vlastitih nego tuđih izvora sredstava, dok za 2020. godinu to ne vrijedi obzirom da su ukupne obveze premašile kapital.

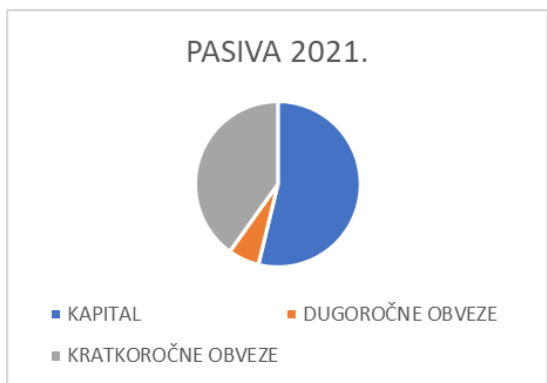
Grafikon 2. Struktura aktive 2020.g., izvor: rad autora

Grafikon 3. Struktura pasive 2020.g., izvor: rad autora

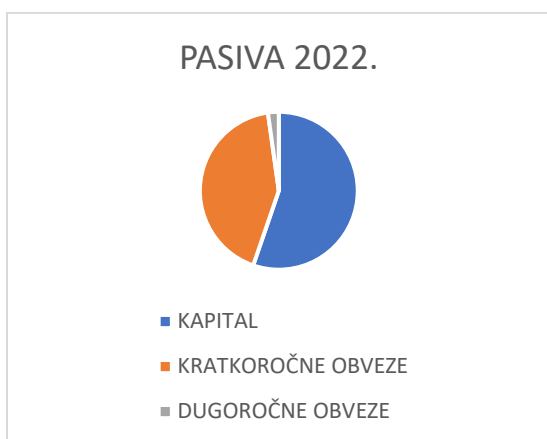
Grafikon 4. Struktura aktive 2021.g., izvor: rad autora

Grafikon 5. Struktura pasive 2021.g., izvor: rad autora

Grafikon 6. Struktura aktive 2022.g., izvor: rad autora

Grafikon 7. Struktura pasive 2022.g., izvor: rad autora

VERTIKALNA ANALIZA RAČUNA DOBITI I GUBITKA PODUZEĆA ASII PRO D.O.O. ZA 2020./2021./2022. GODINU

RAČUN DOBITI I GUBITKA	2020.	2021.	2022.	UDIO 2020.	UDIO 2021.	UDIO 2022.
POSLOVNI PRIHODI	7.212.955,00	9.018.800,00	14.085.250,00	99,87	99,72	100,00
POSLOVNI RASHODI	6.928.136,00	8.374.535,00	12.575.072,00	95,92	92,60	89,28
FINANCIJSKI PRIHODI	9.702,00	25.286,00	141,00	0,13	0,28	0,00
FINANCIJSKI RASHODI	43.940,00	28.316,00	171.901,00	0,61	0,31	1,22
UKUPNI PRIHODI	7.222.657,00	9.044.086,00	14.085.391,00	100,00	100,00	100,00
UKUPNI RASHODI	6.972.076,00	8.402.851,00	12.746.973,00	96,53	92,91	90,50
DOBIT/GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	250.581,00	641.235,00	1.338.418,00	3,47	7,09	9,50
POREZ NA DOBIT	-	-	269.430,00	0,00	0,00	1,91
DOBIT/GUBITAK RAZDOBLJA	250.581,00	641.235,00	1.068.988,00	3,47	7,09	7,59

Tablica 15. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Asii pro d.o.o. u razdoblju od 2020. do 2022.g.

1. Promatrajući prihode može se zaključiti da najveći udio imaju poslovni prihodi čiji udio u svakom promatranom razdoblju iznosi iznad 99,00%. Udio financijskih prihoda u ukupnim prihodima u 2020. godini iznosi 0,13%, zatim u 2021. 0,28%, dok je njihov udio prema izračunu za 2022. godinu 0,00% obzirom je iznos financijskih prihoda neusporedivo manja kada se stavlja u odnos s ukupnim prihodima.

2. Poslovni rashodi kao i poslovni prihodi imaju velik udio u svim promatranim razdobljima. Udio financijskih rashoda mnogo je manji, ali se isti povećava tijekom godina. Obzirom ukupnih rashoda u nijednoj godini ne prelaze graničnu vrijednost, poduzeće je u svakoj godini zabilježilo ukupnih prihoda više od ukupnih rashoda i tako ostvarilo dobit. Najveći udio dobiti bilježi se 2022. godine te tada iznosi 7,59%.

ANALIZA NA TEMELJU FINANCIJSKIH POKAZATELJA

POKAZATELJI LIKVIDNOSTI

POKAZATELJI LIKVIDNOSTI	2020.	2021.	2022.
koeficijent trenutne likvidnosti	0,00	0,14	0,17
koeficijent ubrzane likvidnosti	0,50	0,71	0,64
koeficijent tekuće likvidnosti	1,45	1,82	1,58
koeficijent financijske stabilnosti	0,59	0,45	0,59

Tablica 16. Pokazatelji likvidnosti poduzeća Asii pro d.o.o. u razdoblju od 2020. do 2022.g.

Prema prikazanom izračunu koeficijenta trenutne likvidnosti zaključujemo da poduzeće svojim novcem može podmiriti 14% kratkoročnih obveza u 2021. godini te 17% u 2022. godini, dok u 2020. godini, neovisno što poduzeće posjeduje novac u vrijednosti 16.160,00 kn, novac skoro uopće nije dostatan za pokriće kratkoročnih obveza. U 2020. godini novac se može podmiriti samo 0,38% kratkoročnih obveza.

Koeficijenti ubrzane likvidnosti u svim promatranim godinama manji su od 1 što upućuje da po ovom pokazatelju poduzeće nije likvidno jer razliku do 1 mora podmiriti iz dugotrajne imovine ili novim zaduženjem.

Poželjno je da koeficijenti tekuće likvidnosti budu iznad 2 kako bi se izbjegla situacija nepravodobnog plaćanja kratkoročnih obveza. Iz tablice je vidljivo da su oni u svim godinama ispod te granice. Najbolji koeficijent tekuće likvidnosti bilježi se u 2021. godini kada iznosi 1,82. Možemo reći da je poduzeće financijski stabilno jer su koeficijenti u svim godinama iznad 1 što znači da u svakom trenutku mogu kratkoročne obveze podmiriti iz kratkotrajnih obveza.

Koeficijenti financijske stabilnosti u sve tri godine su manji od 1. Dakle, poduzeće dio svoje dugotrajne imovine financira iz dugoročnih izvora iz čega možemo zaključiti da je poduzeće likvidno i financijski stabilno.

POKAZATELJI ZADUŽENOSTI

POKAZATELJI ZADUŽENOSTI	2020.	2021.	2022.
koeficijent zaduženosti	0,57	0,46	0,44
koeficijent vlastitog financiranja	0,43	0,54	0,55
koeficijent financiranja	1,33	0,86	0,81
stupanj pokrića I.	1,40	1,99	1,64
stupanj pokrića II.	3,25	3,71	2,96

Tablica 17. Pokazatelji zaduženosti poduzeća Asij pro d.o.o. u razdoblju od 2020. do 2022.g.

Koeficijent zaduženosti u 2020. godini iznosi 0,57 što znači da se poduzeće više financira iz tuđih nego li vlastitih izvora, a to za poslovanje nije povoljno. U narednim godinama on postepeno pada te je u 2021. i 2022. ispod granice od 0,5 koju ne bi smio prelaziti pa možemo reći da je poduzeće tada puno bolje strukturirano u odnosu na 2020. godinu.

Koeficijent vlastitog financiranja suprotan je koeficijentu zaduženosti, a njihov zbroj uvijek mora biti 1. Prema tome, kod njihovog izračuna ili će oba uvijek biti dobra, tj. pozitivna ili će oba biti loša. Dakle, u 2020. koeficijent nije povoljan za poduzeće dok se u sljedećim godinama to znatno mijenja.

Koeficijent financiranja samo potvrđuje stanje u bilanci u 2020. godini obzirom je njegova vrijednost 1,33 što znači da se poduzeće zadužuje iznad visine kapitala, ali isto ne mora nužno značiti da poduzeće neće poslovati profitabilno. U 2021. godini koeficijent je 0,86 te u 2022. 0,81 što je u obje godine prihvatljivo za poduzeće za razliku od 2020. godine.

Za stupanj pokrića I. je poželjno da bude 1, dok stupanj pokrića II. mora biti iznad 1 jer bi to značilo da poduzeće dugotrajnu imovinu financira iz kvalitetnih dugoročnih izvora (vlastitih i tuđih). U svim su razdobljima stupanj pokrića I. i stupanj pokrića II. mnogo iznad 1 što upućuje na to da je poduzeće likvidno.

POKAZATELJI AKTIVNOSTI

POKAZATELJI AKTIVNOSTI	2020.	2021.	2022.
koeficijent obrta ukupne imovine	0,81	1,09	1,39
koeficijent obrta kratkotrajne imovine	1,17	1,49	2,09

Tablica 18. Tablica 18 Pokazatelji aktivnosti poduzeća Asii pro d.o.o. u razdoblju od 2020. do 2022.g.

Koeficijent obrta ukupne imovine prikazuje koliko je puta poduzeće u jednoj godini obrnulo svoju ukupnu imovinu. U 2020. godini ono nije uspjelo obrnuti svoju imovinu pa je ostvarilo 0,81 kn prihoda na jednu kunu ukupne imovine. Naredne dvije godine poduzeće je uspjelo obrnuti svoju imovinu i time je 2021. ostvarilo 1,09 kn prihoda, a 2022. godine 1,39 kn prihoda na jednu kunu ukupne imovine.

Prema koeficijentu obrta kratkotrajne imovine poduzeće je u svim promatranim razdobljima uspjelo obrnuti svoju kratkotrajnu imovinu. Najbolji pokazatelj bilježi u 2022. godini kada je poduzeće kratkotrajnu imovinu obrnulo više od 2 puta i time ostvarilo 2,09 kn prihoda na jednu kunu kratkotrajne imovine.

POKAZATELJI EKONOMIČNOSTI

POKAZATELJI EKONOMIČNOSTI	2020.	2021.	2022.
ekonomičnost ukupnog poslovanja	1,04	1,08	1,10
ekonomičnost financiranja	0,22	0,89	0,00

Tablica 19. Tablica 20 Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća Asii pro d.o.o. u razdoblju od 2020. do 2022.g.

Najznačajniji pokazatelj ekonomičnosti jest ekonomičnost ukupnog poslovanja obzirom se iz istog može dobiti cjelokupna slika poduzeća. Poduzeće je u svim obračunskim razdobljima prikazanim u tablici ostvarilo bruto dobit obzirom su ukupni prihodi u svakoj godini bili veći od ukupnih rashoda. Najuspješnija godina bila je 2022. jer je poduzeće ostvarilo 1,11% bruto dobiti na ukupne rashode.

POKAZATELJI PROFITABILNOSTI

POKAZATELJI PROFITABILNOSTI	2020.	2021.	2022.
rentabilnost vlastitog kapitala	0,07	0,14	0,19

Tablica 20. Tablica 21 Pokazatelji profitabilnosti poduzeća Asii pro d.o.o. u razdoblju od 2020. do 2022.g.

Najznačajniji pokazatelj profitabilnosti jest rentabilnost vlastitog kapitala koji prikazuje koliki povrat vlasnici ostvaruju na uložene izvore financiranja u jednoj godini. Iako od 2020. godine do 2022. godine dolazi do kontinuiranog porasta povrata vlastitog kapitala poduzeće svake godine u bilanci ima preneseni gubitak pa svoju dobit nakon oporezivanja zadržava, odnosno prenosi u buduća razdoblja zbog pokrića gubitaka prethodnih razdoblja. U 2022. godini poduzeće je ostvarilo dobit u iznosu 1.086.988,00 kn dok je preneseni gubitak iste godine iznosio 823,396,00 kn pa možemo zaključiti da će u 2023. godini ono nakon nekoliko uzastopnih godina svoju dobit moći isplatiti ili zadržati u poduzeću. Visok iznos dobiti poduzeću je omogućilo da pokrije sav preneseni gubitak, a razliku iznad toga zadrži za sebe. U sve tri godine poduzeće je poslovalo pozitivno, ali može se reći da je 2022. godina ipak najznačajnija obzirom je tvrtka Asii pro d.o.o. tada ostvarila najveću uspješnost i podmirila sve gubitke akumulirane u prošlosti.

4.2. Analiza na primjeru srednjeg poduzeća SLASTIČARNICA VINCEK d.o.o.

Slastičarnica Vincek d.o.o. je društvo osnovano 2013. godine sa sjedištem u Zagrebu. Društvo obavlja djelatnosti restorana i ostalih objekata za pripremu i usluživanje hrane, odnosno obavlja ugostiteljsku djelatnost. Po svojoj je veličini srednje poduzeće, a po organizacijskom obliku društvo s ograničenom odgovornošću s temeljnim kapitalom u iznosu od 3.000.000,00 kn. Društvo upravlja slastičarnicama Vincek koje posluju od 1997. godine, tada kao mali obiteljski obrt, a sada predstavlja vodeći slastičarski brend u Hrvatskoj. Društvo se bavi proizvodnjom kolača, torti, sladoleda i ostalih slastičarskih proizvoda. Društvo ima šest prodajnih mjesta u Zagrebu i preko 100 zaposlenika te je dobitnik brojnih priznanja u svom području djelovanja. Financijski aspekt poslovanja društva bit će prikazan u nastavku kroz analizu financijskih izvještaja i financijskih pokazatelja.

HORIZONTALNA ANALIZA BILANCE PODUZEĆA SLASTIČARNICA VINCEK D.O.O. ZA 2014./2015./2016. GODINU

BILANCA	2014.	2015.	2016.	APSOLUTNA PROMJENA 2015.- 2014.	RELATIVNA PROMJENA 2015.- 2014.	APSOLUTNA PROMJENA 2016.- 2015.	RELATIVNA PROMJENA 2016.- 2015.
AKTIVA							
DUGOTRAJNA IMOVINA	5.027.806,00	3.599.252,00	4.726.108,00	- 1.428.554,00	-28,41	1.126.856,00	31,31
Nematerijalna imovina	1.434.535,00	846.909,00	428.988,00	- 587.626,00	-40,96	- 417.921,00	-49,35
Materijalna imovina	3.593.271,00	2.752.343,00	4.297.120,00	- 840.928,00	-23,40	1.544.777,00	56,13
KRATKOTRAJNA IMOVINA	3.431.453,00	4.335.200,00	5.559.365,00	903.747,00	26,34	1.224.165,00	28,24
Zalihe	847.764,00	1.181.863,00	989.709,00	334.099,00	39,41	- 192.154,00	-16,26
Potraživanja	522.880,00	647.658,00	987.051,00	124.778,00	23,86	339.393,00	52,40
Financijska imovina	270.133,00	287.500,00	486.165,00	17.367,00	6,43	198.665,00	69,10
Novac	1.790.676,00	2.218.179,00	3.096.440,00	427.503,00	23,87	878.261,00	39,59
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	129.236,00	137.195,00	183.387,00	7.959,00	6,16	46.192,00	33,67
UKUPNO AKTIVA	8.588.495,00	8.071.647,00	10.468.860,00	- 516.848,00	-6,02	2.397.213,00	29,70
PASIVA							
KAPITAL I REZERVE	6.538.135,00	6.581.163,00	8.547.269,00	43.028,00	0,66	1.966.106,00	29,87
Temeljni (upisani) kapital	3.000.000,00	3.000.000,00	3.000.000,00	-	0,00	-	0,00
Kapitane rezerve	1.191.114,00	1.191.114,00	1.191.114,00	-	0,00	-	0,00
Zadržana dobit	2.291.161,00	2.288.774,00	2.390.049,00	- 2.387,00	-0,10	101.275,00	4,42
Dobit ili gubitak poslovne godine	55.860,00	101.275,00	1.966.106,00	45.415,00	81,30	1.864.831,00	1841,35
DUGOROČNE OBVEZE	-	-	-	-	0,00	-	0,00
KRATKOROČNE OBVEZE	2.050.360,00	1.490.484,00	1.921.591,00	- 559.876,00	-27,31	431.107,00	28,92
Odgodeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	-	-	-	-	0,00	-	0,00
UKUPNO PASIVA	8.588.495,00	8.071.647,00	10.468.860,00	- 516.848,00	-6,02	2.397.213,00	29,70

Tablica 21. Horizontalna analiza bilance poduzeća Slastičarnica Vincek d.o.o. u razdoblju od 2014. do 2016.g.

1. Poduzeće Slastičarnica Vincek d.o.o. bilježi određene promjene ukupne imovine tijekom godina. U 2015. godini bilježi pad od 6,02%, dok u 2016. godini, u odnosu na 2015. godinu, dolazi do porasta ukupne imovine od 29,70%.
2. Iz tablice je vidljivo da kratkotrajna imovina u 2015. godini bilježi porast od 26,34% te se kao najveći porast kratkotrajne imovine ističu zalihe za 39,41%. U 2016. godini, u odnosu na 2015. godinu, dolazi do ponovnog rasta kratkotrajne imovine u iznosu 28,24%.
3. Dugotrajna imovina u 2015. godini, u odnosu na 2014. godinu, bilježi pad od 28,41%, dok u 2016. godini dugotrajna imovina bilježi porast od 31,31% spram 2015. godine. Neovisno o porastu dugotrajne imovine u 2016. godini te činjenice da poduzeće nije bilježilo dugoročne obveze, poduzeće je financijski stabilno zbog tendencije povećanja kapitala što znači da je dio kratkotrajne imovine financiran iz dugoročnih izvora.
4. Kapital bilježi sukcesivan rast tijekom godina. U 2015. godini, u odnosu na 2014. godinu., porast kapitala iznosi 0,66%, a onda u 2016. godini ponovni rast od 29,87%. Tvrtka je svake godine ostvarila dobit. 2016. godine dobit je iznosila

1.966.106,00 kn i time zabilježila porast od visokih 1.841,35% u odnosu na prethodnu godinu.

5. Dok dugoročnih obveza tijekom razdoblja prikazanog u tablici nije bilo, kratkoročne obveze su prvobitno zabilježile pad od 27,31%, a potom porast u 2016. godini od 28,92% u odnosu na 2015. godinu. Ukupne obveze u svim su godinama bile znatno manje od ukupne imovine što upućuje na to da se poduzeće između 2014.-2015. godine više financiralo iz vlastitih nego tuđih izvora sredstava te ukazuje na pozitivan rezultat.

HORIZONTALNA ANALIZA RAČUNA DOBITI I GUBITKA PODUZEĆA SLASTIČARNICA VINCEK D.O.O. ZA 2014./2015./2016. GODINU

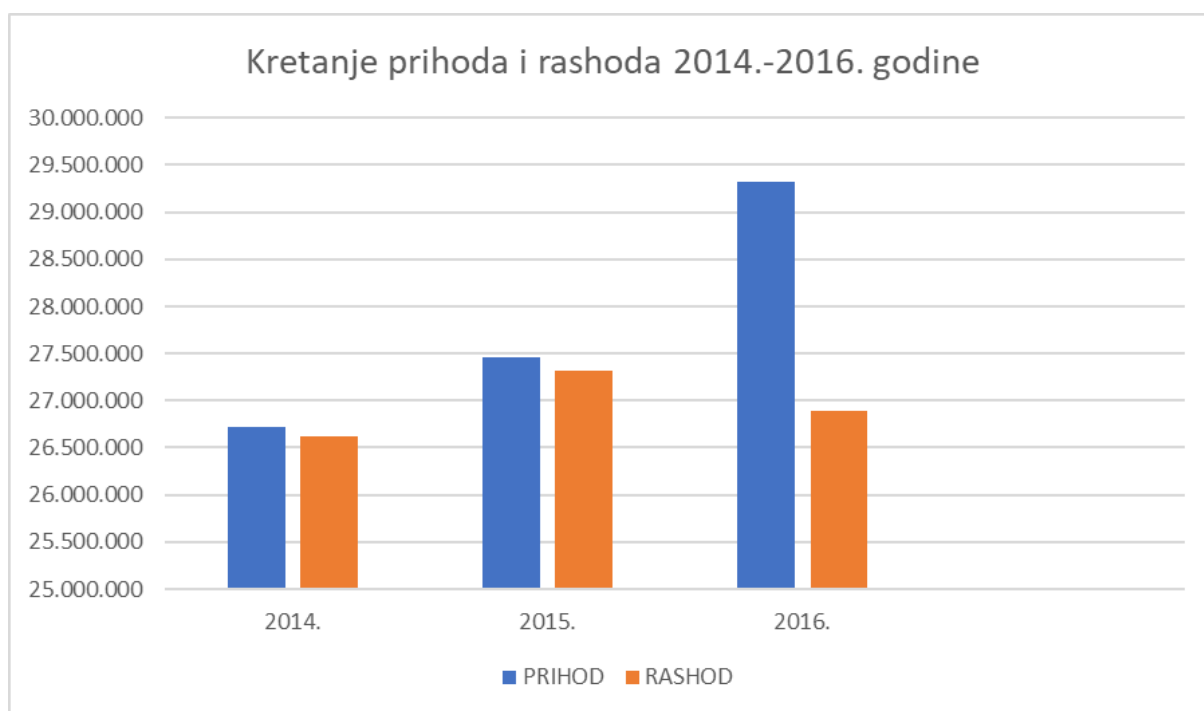
RAČUN DOBITI I GUBITKA	2014.	2015.	2016.	APSOLUTNA PROMJENA 2015.- 2014.	RELATIVNA PROMJENA 2015.- 2014.	APSOLUTNA PROMJENA 2016.- 2015.	RELATIVNA PROMJENA 2016.- 2015.
POSLOVNI PRIHODI	26.689.607,00	27.422.584,00	29.300.948,00	732.977,00	2,75	1.878.364,00	6,85
POSLOVNI RASHODI	26.600.176,00	27.311.685,00	26.894.181,00	711.509,00	2,67	- 417.504,00	-1,53
FINANCIJSKI PRIHODI	30.408,00	40.855,00	24.102,00	10.447,00	34,36	- 16.753,00	-41,01
FINANCIJSKI RASHODI	22.487,00	2.909,00	2.353,00	- 19.578,00	-87,06	- 556,00	-19,11
UKUPNI PRIHODI	26.720.015,00	27.463.439,00	29.325.050,00	743.424,00	2,78	1.861.611,00	6,78
UKUPNI RASHODI	26.622.663,00	27.314.594,00	26.896.534,00	691.931,00	2,60	- 418.060,00	-1,53
DOBIT/GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	97.352,00	148.845,00	2.428.516,00	51.493,00	52,89	2.279.671,00	1531,57
POREZ NA DOBIT	41.492,00	47.570,00	462.410,00	6.078,00	14,65	414.840,00	872,06
DOBIT/GUBITAK RAZDOBLJA	55.860,00	101.275,00	1.966.106,00	45.415,00	81,30	1.864.831,00	1841,35

Tablica 22. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Slastičarnica Vincek d.o.o. u razdoblju od 2014. do 2016.g.

1. Poslovni prihodi poduzeća sukcesivno rastu tijekom godina. U 2015. godini porast poslovnih prihoda iznosio je 2,75% što je 732.977,00 kn više od prethodne godine. U 2016. godini ponovno je zabilježen njihov rast od 6,85%.
2. Poslovni rashodi, za razliku od poslovnih prihoda, u 2016. godini bilježe pad od 1,53%.
3. Financijski prihodi stavka su računa dobiti i gubitka koja je zabilježila najveći pad u postocima u 2016. godini u odnosu na 2015. godinu te je smanjenje financijskih prihoda iznosilo čak 41,01%.
4. Financijski su rashodi prvobitno bilježili značajan pad od 87,06% u 2015. godini, a potom ponovo u 2016. godini od 19,11% u odnosu na 2015. godinu.
5. Ukupni prihodi i rashodi bilježili su rast u 2015. godini u odnosu na 2014. godinu. Ukupni prihodi prvotno su u 2015. godini porasli za 743.424,00 kn ili 2,78% te godinu kasnije za 6,78%, a ukupni rashodi porasli su za 2,60% u 2015. godini, u odnosu na prethodnu godinu pa nakon toga 2016. godine zabilježili pad od 1,53% u odnosu na 2015. godinu. Obzirom su tijekom svih godina iskazanih u tablici

poslovni, financijski pa time i ukupni prihodi prednjačili u odnosu na rashode zaključujemo da je poduzeće u svim godinama ostvarilo bruto dobit.

6. U 2014. godini prije oporezivanja tvrtka Slastičarnica Vincek d.o.o. bilježila je dobit u iznosu 97.352,00 kn. Dobit je tokom godina kontinuirano rasla te je tako poduzeće 2015. godine ostvarilo duplo veću dobit u odnosu na prethodnu godinu, točnije porast od 51,89%. Najveći porez na dobit poduzeće je platilo 2016. godine, u iznosu 462.410,00 kn obzirom je tada ostvarilo i najveću dobit prije samog oporezivanja. Razlika dobiti u 2016. godini u odnosu na 2015. godinu iznosila je 2.279.671,00 kn.
7. Ostvarena dobit razdoblja nakon oporezivanja, odnosno čista dobit poduzeća 2014. godine iznosila je 55.860,00 kn. Poduzeće je nastavilo ostvarivati dobit i narednih godina te je 2016. godine dobit iznosila 1.966.106,00 kn i time zabilježila značajan porast u odnosu na 2015. godinu od 872,06% ili 1.864.831,00 kn.

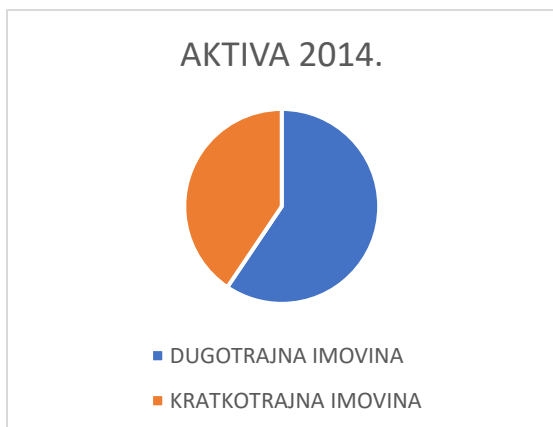
Grafikon 8. Kretanje prihoda i rashoda u razdoblju od 2014. do 2016.g., izvor: rad autora

VERTIKALNA ANALIZA BILANCE PODUZEĆA SLASTIČARNICA VINCEK D.O.O. ZA 2014./2015./2016. GODINU

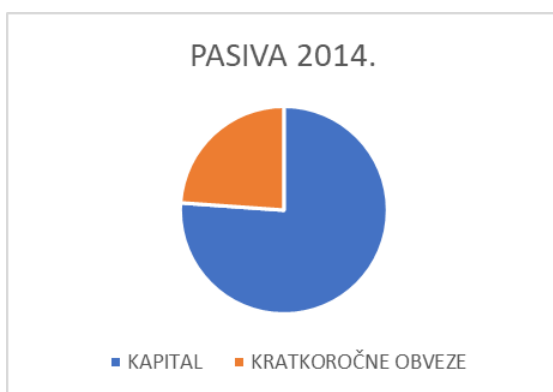
BILANCA	2014.	2015.	2016.	UDIO 2014.	UDIO 2015.	UDIO 2016.
AKTIVA						
DUGOTRAJNA IMOVINA	5.027.806,00	3.599.252,00	4.726.108,00	58,54118	44,59	45,14
Nematerijalna imovina	1.434.535,00	846.909,00	428.988,00	16,70	10,49	4,10
Materijalna imovina	3.593.271,00	2.752.343,00	4.297.120,00	41,84	34,10	41,05
KRA TKOTRAJNA IMOVINA	3.431.453,00	4.335.200,00	5.559.365,00	39,95407	53,71	53,10
Zalihe	847.764,00	1.181.863,00	989.709,00	9,87	14,64	9,45
Potraživanja	522.880,00	647.658,00	987.051,00	6,09	8,02	9,43
Financijska imovina	270.133,00	287.500,00	486.165,00	3,15	3,56	4,64
Novac	1.790.676,00	2.218.179,00	3.096.440,00	20,85	27,48	29,58
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	129.236,00	137.195,00	183.387,00	1,50476	1,70	1,75
UKUPNO AKTIVA	8.588.495,00	8.071.647,00	10.468.860,00	100,00	100,00	100,00
PASIVA						
KAPITAL I REZERVE	6.538.135,00	6.581.163,00	8.547.269,00	76,13	81,53	81,64
Temeljni (upisani) kapital	3.000.000,00	3.000.000,00	3.000.000,00	34,93	37,17	28,66
Kapitane rezerve	1.191.114,00	1.191.114,00	1.191.114,00	13,87	14,76	11,38
Zadržana dobit	2.291.161,00	2.288.774,00	2.390.049,00	26,68	28,36	22,83
Dobit ili gubitak poslovne godine	55.860,00	101.275,00	1.966.106,00	0,65	1,25	18,78
DUGOROČNE OBVEZE	-	-	-	0,00	0,00	0,00
KRA TKOROČNE OBVEZE	2.050.360,00	1.490.484,00	1.921.591,00	23,87	18,47	18,36
Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	-	-	-	0,00	0,00	0,00
UKUPNO PASIVA	8.588.495,00	8.071.647,00	10.468.860,00	100,00	100,00	100,00

Tablica 23. Vertikalna analiza bilance poduzeća Slastičarnica Vincek d.o.o. u razdoblju od 2014. do 2016.g.

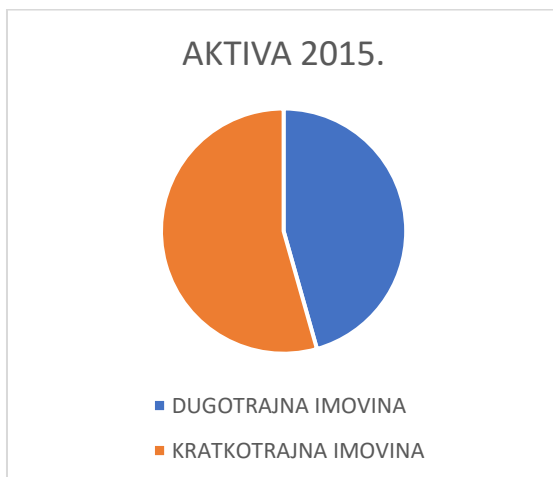
- U aktivi tvrtke Slastičarnica Vincek d.o.o. za 2014. godinu ukupna dugotrajna imovina čini 58,54%, dok je udio ukupne kratkotrajne imovine 39,95%. 2015. godine dugotrajna imovina činila je 44,59%, a kratkotrajna imovina 53,71% ukupne imovine, dok je udio dugotrajne imovine u 2016. godini iznosio 45,14% te 53,10% kratkotrajne imovine. U odnosu na 2014. godinu dugotrajna imovina je 2015. godine bilježila pad, a potom porast u 2016. godini, dok je kratkotrajna imovina svake godine bilježila porast u ukupnoj aktivi. Najizraženija stavka u dugotrajnoj imovini jest materijalna imovina. U kratkotrajnoj imovini prevladava udio novca koji je 2016. godine iznosio čak 29,58% ukupne kratkotrajne imovine.
- U pasivi tvrtke Slastičarnica Vincek d.o.o. vidljivo je da kapital svake godine ima udio iznad 70,00%. Koeficijent financiranja je prema tome prihvatljiv pokazatelj iz razloga što se poduzeće financira više iz vlastitih nego iz tuđih izvora. Kapital između 2014.-2016. godine bilježi konstantan rast u odnosu na prethodne godine. Udjela dugoročnih obveza nije bilo, a kratkoročne obveze su 2015. i 2016. godine bile ispod 19,00%.

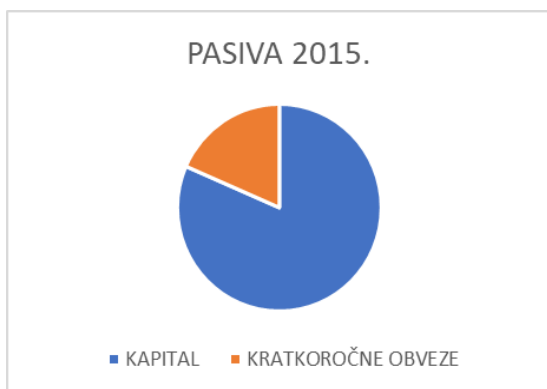
Grafikon 9. Struktura aktive 2014.g., izvor: rad autora

Grafikon 10. Struktura pasive 2014.g., izvor: rad autora

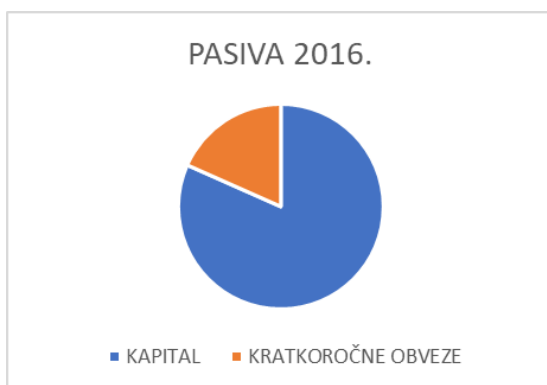
Grafikon 11. Struktura aktive 2015.g., izvor: rad autora

Grafikon 12. Struktura pasive 2015.g., izvor: rad autora

Grafikon 13. Struktura aktive 2016.g., izvor: rad autora

Grafikon 14. Struktura pasive 2016.g., izvor: rad autora

VERTIKALNA ANALIZA RAČUNA DOBITI I GUBITKA PODUZEĆA SLASTIČARNICA VINCEK D.O.O. ZA 2014./2015./2016. GODINU

RAČUN DOBITI I GUBITKA	2014.	2015.	2016.	UDIO 2014.	UDIO 2015.	UDIO 2016.
POSLOVNI PRIHODI	26.689.607,00	27.422.584,00	29.300.948,00	99,89	99,85	99,92
POSLOVNI RASHODI	26.600.176,00	27.311.685,00	26.894.181,00	99,55	99,45	91,71
FINANCIJSKI PRIHODI	30.408,00	40.855,00	24.102,00	0,11	0,15	0,08
FINANCIJSKI RASHODI	22.487,00	2.909,00	2.353,00	0,08	0,01	0,01
UKUPNI PRIHODI	26.720.015,00	27.463.439,00	29.325.050,00	100,00	100,00	100,00
UKUPNI RASHODI	26.622.663,00	27.314.594,00	26.896.534,00	99,64	99,46	91,72
DOBIT/GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	97.352,00	148.845,00	2.428.516,00	0,36	0,54	8,28
POREZ NA DOBIT	41.492,00	47.570,00	462.410,00	0,16	0,17	1,58
DOBIT/GUBITAK RAZDOBLJA	55.860,00	101.275,00	1.966.106,00	0,21	0,37	6,70

Tablica 24. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Slastičarnica Vincek d.o.o. u razdoblju od 2014. do 2016.g.

1. Promatrajući prihode može se zaključiti da najveći udio imaju poslovni prihodi čiji udio u svakom promatranom razdoblju iznosi iznad 99,00%. Udio financijskih prihoda u ukupnim prihodima u 2014. godini iznosi 0,11%, potom raste u 2015. godini na 0,15%, a onda u 2016. godini pada na 0,08%.
2. Kako poslovni prihodi tako i poslovni rashodi imaju najveći udio u ukupnim prihodima. Njihov najveći udio zabilježen je 2014. godine te je tada iznosio 99,55% dok se tijekom godina bilježi pad njegovog udjela. U 2015. godini udio poslovnih rashoda je 99,45%, a potom 2016. godine 91,71%. Financijski rashodi u ukupnim prihodima u 2014. godini su 0,08%, zatim bilježe pad u 2015. i 2016. godini kada se u obje godine smanjuju na 0,01%.

ANALIZA NA TEMELJU FINACIJSKIH POKAZATELJA

POKAZATELJI LIKVIDNOSTI

POKAZATELJI LIKVIDNOSTI	2014.	2015.	2016.
koeficijent trenutne likvidnosti	0,87	1,49	1,61
koeficijent ubrzane likvidnosti	1,13	1,92	2,13
koeficijent tekuće likvidnosti	1,67	2,91	2,89
koeficijent financijske stabilnosti	0,77	0,55	0,55

Tablica 25. Pokazatelji likvidnosti poduzeća Slastičarnica Vincek d.o.o. u razdoblju od 2014. do 2016.g.

Koeficijent trenutne likvidnosti prikazuje da je poduzeće u 2014. godini može pokriti 87% kratkoročnih obveza što je veoma pozitivno za poduzeće, a posebice u 2015. i

2016. godini kada je ono sposobno podmiriti sve kratkoročne obveze novcem. Iako su svi pokazatelji pozitivni, valjda naglasiti da to nužno ne mora ukazivati da je poduzeće likvidno jer ako se pokazatelj računa na dan kada je poduzeće imalo značajnu uplatu može se doći do zaključka da je ono likvidno što ne mora biti tako.

Nadalje, zaključujemo da je koeficijent likvidnosti također pozitivan obzirom se u odnosu na prethodni pokazatelj novac uvećava za potraživanja što je vidljivo i prema izračunatim koeficijentima. U svim godinama koeficijent je veći od 1 pa je tako i poduzeće likvidno jer pokriva kratkoročne obveze. Najbolji pokazatelj ostvaren je u 2016. godini kada je poduzeće sposobno novcem i potraživanjima pokriti kratkoročne obveze kada bi one iznosile i dvostruko više.

Koeficijenti tekuće likvidnosti također upućuju na likvidnost poduzeća obzirom je ono u svim promatranim razdobljima svojom kratkotrajnom imovinom sposobno podmiriti kratkoročne obveze. Kako je poželjno da vrijednost koeficijenta bude veća od 2 zaključujemo da je poduzeće najlikvidnije u 2015. i 2016. godini jer su tada oba pokazatelja iznad te vrijednosti.

Prema svim ranije navedenim pokazateljima zaključujemo da je poduzeće održava svoju likvidnost i posluje pozitivno, a to se i potvrđuje time što su svi koeficijenti financijske stabilnosti manji od 1 što znači da poduzeće svoju dugotrajnu imovinu ne mora financirati iz kratkoročnih izvora.

POKAZATELJI ZADUŽENOSTI

POKAZATELJI ZADUŽENOSTI	2014.	2015.	2016.
koeficijent zaduženosti	0,24	0,18	0,18
koeficijent vlastitog financiranja	0,76	0,82	0,82
koeficijent financiranja	0,31	0,23	0,22
stupanj pokrića I.	1,30	1,83	1,81
stupanj pokrića II.	1,30	1,83	1,81

Tablica 26. Pokazatelji zaduženosti poduzeća Slastičarnica Vincek d.o.o. u razdoblju od 2014. do 2016.g.

Iz tablice je vidljivo da je koeficijent zaduženosti u svakoj godini daleko manji od granice čija je vrijednost 0,5 što znači da se u svakoj godini poduzeće više financira iz

vlastitih nego tuđih izvora sredstava. Prvobitno je u 2014. godini pokazatelj iznosio 0,24, a još pozitivniji rezultat ostvaren je u 2015. i 2016. godini kada je iznosio 0,18.

U analizi poduzeća Asii pro d.o.o. objasnili smo odnos koeficijenta zaduženosti i koeficijenta vlastitog financiranja te prema tome sa sigurnošću možemo utvrditi da su koeficijenti vlastitog financiranja u poduzeću Slastičarnica Vincek d.o.o. pozitivni.

Koeficijent financiranja u sva tri promatrana razdoblja upućuje na to da se poduzeće ne zadužuje iznad visine kapitala. Veliki utjecaj na to, kao i kod koeficijenta zaduženosti imaju dugoročne obveze budući iste nisu bile iskazane u nijednoj godini, tj. njihov iznos bio je 0,00 kn.

Već je ranije navedeno da stupanj pokrića II. mora imati vrijednost veću od 1 kako bi poduzeće održavalo likvidnost dok kod stupnja pokrića I. to nije striktno propisano, ali je poželjno. Izračun ovih pokazatelja prikazuje da je poduzeće u svakoj godini i za oba stupnja ostvarilo vrijednost veću od 1 i time dokazalo da je likvidno. Likvidnost je bila najbolja u 2015. godini s ostvarenim rezultatom 1,83.

POKAZATELJI AKTIVNOSTI

POKAZATELJI AKTIVNOSTI	2014.	2015.	2016.
koeficijent obrta ukupne imovine	3,11	3,40	2,80
koeficijent obrta kratkotrajne imovine	7,79	6,33	5,27

Tablica 27. Pokazatelji aktivnosti poduzeća Slastičarnica Vincek d.o.o. u razdoblju od 2014. do 2016.g.

Koeficijent obrta ukupne imovine prikazuje koliko je puta poduzeće u jednoj godini obrnulo svoju ukupnu imovinu. Dobiveni rezultati su zavidni ne samo zbog činjenice da je poduzeće svake godine uspjelo obrnuti svoju imovinu već zbog iznosa ostvarenog prihoda. U 2014. godini poduzeće je na jednu kunu ukupne imovine ostvarilo 3,11 kn prihoda, a zatim 2014. godine značajnih 3,40 kn prihoda. U 2015. godini ostvareno je nešto manje prihoda, točnije 2,80 kn, ali ponovno je ostvaren pozitivan rezultat.

Prema koeficijentu obrta kratkotrajne imovine poduzeće je u svim promatranim razdobljima uspjelo obrnuti svoju kratkotrajnu imovinu. Najbolji pokazatelj bilježi se u prvoj godini promatranja, odnosno 2014. godine kada je poduzeće ostvarilo 7,79 kn prihoda na jednu kunu kratkotrajne imovine.

POKAZATELJI EKONOMIČNOSTI

POKAZATELJI EKONOMIČNOSTI	2014.	2015.	2016.
koeficijent ukupnog poslovanja	1,00	1,01	1,09
Ekonomičnost financiranja	1,35	14,04	10,24

Tablica 28. Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća Slastičarnica Vincek d.o.o. u razdoblju od 2014. do 2016.g.

Najznačajniji pokazatelj ekonomičnosti jest ekonomičnost ukupnog poslovanja te isti mora biti iznad 1 jer to ukazuje na pozitivno poslovanje poduzeća. Za sve tri godine poduzeće je poslovalo uspješno obzirom su ukupni prihodi uvijek bili iznad ukupnih rashoda što je rezultiralo dobiti poduzeća. Najveća dobit ostvarena je u 2016. godini, dok je prema pokazatelju ekonomičnosti financiranja najbolji rezultat bio u 2015. godini kada su financijski prihodi bili 14 puta veći od financijskih rashoda.

POKAZATELJI PROFITABILNOSTI

POKAZATELJI PROFITABILNOSTI	2014.	2015.	2016.
koeficijent ukupnog poslovanja	0,85	1,54	23,00

Tablica 29. Pokazatelji profitabilnosti poduzeća Slastičarnica Vincek d.o.o. u razdoblju od 2014. do 2016.g.

Najznačajniji pokazatelj profitabilnosti jest rentabilnost vlastitog kapitala koji prikazuje koliki povrat vlasnici ostvaruju na uložene izvore financiranja u jednoj godini. Budući je poželjno da pokazatelj bude što veći iz tablice je vidljivo da je ostvarilo najveći povrat u 2016. godini od 23%. U prijašnjim godinama povrat je bio znatno manji.

5. ZAKLJUČAK

Financijski izvještaji osnovni su izvor informacija za interne i eksterne korisnike, bilanca kao izvještaj koji prikazuje imovinu i izvore te imovine na točno određeni datum te račun dobiti i gubitka koji pruža informacije o uspješnosti poslovanja kroz određeno vremensko razdoblje. Uz financijske izvještaje relevantnu ulogu imaju financijski pokazatelji formirani na način da daju jednostavniji pregled informacija o poslovanju promatranih poduzeća. Provedbom horizontalne i vertikalne analize bilance i računa dobiti i gubitka dobiveni su zaključci o poslovanju na primjerima poduzeća Asii pro d.o.o. i Slastičarnica Vincek d.o.o. i Asii pro d.o.o., kao primjer malog poduzeća promatranog u razdobljima 2020.-2022. godine, te Vincek d.o.o. s druge strane, kao primjer srednjeg poduzeća promatranog u razdobljima 2014.-2016. godine, ostvaruju kontinuiranu dobit u sve tri godine. Međutim, između ova dva navedena poduzeća postoji velika razlika obzirom poduzeće Asii pro d.o.o. svoju dobit svake sljedeće godine zbog duga akumuliranog iz prethodnih razdoblja koja nisu iskazana u ovom radu, mora prenositi u sljedeću godinu u bilancu pod stavkom preneseni gubitak. Tek u 2022. godini ono ima dostatno ostvarene dobiti kako bi podmirilo sve ranije gubitke i poslovalo s pozitivnim rezultatom. Slastičarnica Vincek d.o.o. s druge strane nema prenesene gubitke pa je poduzeće sposobno svoju dobit isplatiti ili prenijeti u sljedeće obračunsko razdoblje kao zadržanu dobit. Obzirom oba poduzeća svake sljedeće godine ostvaruju sve veću dobit, a prema financijskim pokazateljima ne samo da održavaju likvidnost, financijsku stabilnost i profitabilnost već su isti izuzetno veći što upućuje na bolju kvalitetu poslovanja, možemo pretpostaviti da će i sljedeće obračunsko razdoblje ova poduzeća poslovati uspješno. Sukladno svemu prethodno navedenom oba poduzeća uspijevaju se prilagoditi zahtjevima tržišta, održati konkurentnost i uspješnost poslovanja u ugostiteljskoj djelatnosti. Relevantno je da poduzeća temeljem financijskih izvještaja, u prvom redu bilance koja predstavlja položaj poduzeća na točno određeni dan, dobiju realnu sliku poslovanja i prema istom mogućnost pravodobnog reagiranja ukoliko u tijeku poslovanja dođe do neželjenih negativnih odstupanja, odnosno kako bi dobili potrebne smjernice za daljnje poslovanje.

POPIS LITERATURE

1. Bešvir B. (2008.), *Kako čitati i analizirati financijske izvještaje*, Zagreb, RRiF
2. Žager K., Mamić Sačer I., Sever Mališ S., Ježovita A., Žager L. (2017.), *Analiza financijskih izvještaja: načela – postupci - slučajevi*, treće izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Zagreb, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika
3. IFRS Foundation Publications Department (2010.), *Međunarodni standardi financijskog izvještavanja*
4. Belak V. (2014.), *Analiza poslovne uspješnosti*, Zagreb, RRiF
5. Škrtić M., Vouk R. (2005.), *Osnove poduzetništva i menadžmenta*, Zagreb, Katma d.o.o.
6. Dečman N., Mamić Sačer I., Sever Mališ S., Sever I., Tušek B., Žager K., Žager L. (2013.) *Harmonizacija i standardizacija financijskog izvještavanja malih i srednjih poduzeća*, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika
7. Učkar D., Grgić J. (2016.), *Specifičnost financiranja sektora malih i srednjih poduzeća u Republici Hrvatskoj i usporedba sa stanjem u Europskoj uniji*, Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet
8. Galičić V. (2012.), *Uvod u ugostiteljstvo*, Opatija, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Opatija
9. Belak V. (1995.) *Menadžersko računovodstvo*, Zagreb, RRiF
10. Barbić, J. (2020.), *Pravo društava*, Zagreb, Organizator
11. *Zakon o računovodstvu*, Narodne Novine br. 78/15, 134/15, 120/16, 116/18, 42/20, 47/20, 114/22, (2023.)

POPIS TABLICA

Tablica 1. Bilančna ravnoteža.....	4
Tablica 2. Struktura bilance	8
Tablica 3. Rezultat poslovanja u računu dobiti i gubitka	9
Tablica 4. Struktura računa dobiti i gubitka.....	10
Tablica 5. Struktura izvještaja o novčanom toku.....	12
Tablica 6. Pokazatelji likvidnosti	17
Tablica 7. Pokazatelji zaduženosti.....	20
Tablica 8. Pokazatelji aktivnosti.....	21
Tablica 9. Pokazatelji ekonomičnosti.....	23
Tablica 10. Pokazatelji profitabilnosti.....	24
Tablica 11. Pokazatelji investiranja.....	26
Tablica 12. Horizontalna analiza bilance poduzeća Asii pro d.o.o. u razdoblju od 2020. do 2022.g.....	33
Tablica 13. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Asii pro d.o.o. u razdoblju od 2020. do 2022.g.	35
Tablica 14. Vertikalna analiza bilance poduzeća Asii pro d.o.o. u razdoblju od 2020. do 2022.g.....	37
Tablica 15. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Asii pro d.o.o. u razdoblju od 2020. do 2022.g.	39
Tablica 16. Pokazatelji likvidnosti poduzeća Asii pro d.o.o. u razdoblju od 2020. do 2022.g.....	40
Tablica 17. Pokazatelji zaduženosti poduzeća Asii pro d.o.o. u razdoblju od 2020. do 2022.g.....	41
Tablica 18. Tablica 18 Pokazatelji aktivnosti poduzeća Asii pro d.o.o. u razdoblju od 2020. do 2022.g.....	42
Tablica 19. Tablica 20 Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća Asii pro d.o.o. u razdoblju od 2020. do 2022.g.....	42
Tablica 20. Tablica 21 Pokazatelji profitabilnosti poduzeća Asii pro d.o.o. u razdoblju od 2020. do 2022.g.....	43
Tablica 21. Horizontalna analiza bilance poduzeća Slastičarnica Vincek d.o.o. u razdoblju od 2014. do 2016.g.	44
Tablica 22. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Slastičarnica Vincek d.o.o. u razdoblju od 2014. do 2016.g.....	45
Tablica 23. Vertikalna analiza bilance poduzeća Slastičarnica Vincek d.o.o. u razdoblju od 2014. do 2016.g.	47
Tablica 24. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Slastičarnica Vincek d.o.o. u razdoblju od 2014. do 2016.g.	50
Tablica 25. Pokazatelji likvidnosti poduzeća Slastičarnica Vincek d.o.o. u razdoblju od 2014. do 2016.g.....	50
Tablica 26. Pokazatelji zaduženosti poduzeća Slastičarnica Vincek d.o.o. u razdoblju od 2014. do 2016.g.....	51

Tablica 27. Pokazatelji aktivnosti poduzeća Slastičarnica Vincek d.o.o. u razdoblju od 2014. do 2016.g.....	52
Tablica 28. Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća Slastičarnica Vincek d.o.o. u razdoblju od 2014. do 2016.g.	53
Tablica 29. Pokazatelji profitabilnosti poduzeća Slastičarnica Vincek d.o.o. u razdoblju od 2014. do 2016.g.	53

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1. Kretanje prihoda i rashoda u razdoblju od 2020. do 2022.g., izvor: rad autora	36
Grafikon 2. Struktura aktive 2020.g., izvor: rad autora	38
Grafikon 3. Struktura pasive 2020.g., izvor: rad autora	38
Grafikon 4. Struktura aktive 2021.g., izvor: rad autora	38
Grafikon 5. Struktura pasive 2021.g., izvor: rad autora	38
Grafikon 6. Struktura aktive 2022.g., izvor: rad autora	39
Grafikon 7. Struktura pasive 2022.g., izvor: rad autora	39
Grafikon 8. Kretanje prihoda i rashoda u razdoblju od 2014. do 2016.g., izvor: rad autora	46
Grafikon 9. Struktura aktive 2014.g., izvor: rad autora	48
Grafikon 10. Struktura pasive 2014.g., izvor: rad autora	48
Grafikon 11. Struktura aktive 2015.g., izvor: rad autora	48
Grafikon 12. Struktura pasive 2015.g., izvor: rad autora	49
Grafikon 13. Struktura aktive 2016.g., izvor: rad autora	49
Grafikon 14. Struktura pasive 2016.g., izvor: rad autora	49

ŽIVOTOPIS STUDENTICE

OSOBNJE INFORMACIJE

Rozalija Vrbanec

📍 Đurđevačka ulica 38, 10 000 Zagreb, Republika Hrvatska

📞 095 3959 431

✉ vrbanec.r@gmail.com

Spol ženski | Datum rođenja 23/08/1995 | Državljanstvo hrvatsko

RADNO ISKUSTVO

01/02/2022 – 31/01/2023

Administrativni referent i pomoćni knjigovođa

AKTIVA ML PLUS d.o.o., Brestovečka cesta 126A, 10000 Zagreb

- Prijave i odjave radnika
- Izrada ugovora o radu
- Vođenje evidencija radnog vremena, korištenja godišnjeg odmora te bolovanja
- Obračun plaća i drugih dodataka (putni nalozi, locco vožnja, neoporezivi dodaci)
- Priprema JOPPD obrazaca
- Slanje isplatnih i potpisnih lista
- Izrada zahtjeva za izdavanje i produženje radnih dozvola za strance
- Izrada zahtjeva za refundaciju
- Praćenje relevantne zakonske regulative te implementacija iste u poslovanju
- Korištenje aplikacija e-Mirovinsko, e-Zdravstveno i e-Porezna
- Komunikacija sa suradnicima i strankama
- Ostali poslovi iz domene obračuna plaća

04/01/2018 – 13/08/2019

Administrativni referent – studentski rad

Bijuk HPC d.o.o., Vrbovec Samoborski 1a, 10430 Vrbovec Samoborski

- Sistematizacija i arhiviranje dokumenata
- Rad na uvođenju novog sustava rada i uređivanje baze podataka
- Unošenje ulaznih i izlaznih faktura
- Izrada narudžbi, potvrda narudžbi i otpremnica
- Izrada radnih naloga
- Inventura
- Komunikacija sa suradnicima i strankama

OBRAZOVANJE I OSPOBLJAVANJE

Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet
Prediplomski stručni studij Računovodstvo i financije
Apsolvent

19/05/2014

Športska gimnazija, Zagreb

OSOBNJE VJEŠTINE

Materinski jezik

- Hrvatski jezik

Ostali jezici

	RAZUMIJEVANJE		GOVOR		PISANJE
	Slušanje	Čitanje	Govorna interakcija	Govorna produkcija	
Engleski jezik	C1	C1	C1	C1	C1

Poslovne vještine

- Planiranje rada i sposobnost prilagodbe
- Krićičko razmišljanje i rješavanje problema
- Rad u timskom okruženju
- Digitalna pismenost

Organizacijske vještine

- Kvalitetna organizacija u radnim procesima
- Prilagodljivost poslovnim potrebama
- Poštivanje ciljeva i rokova

Komunikacijske vještine

- Upotreba razlićitih oblika usmenog, pisanog i elektronićkog načina komuniciranja u poslovnim procesima
- Komunikacija unutar organizacijske jedinice
- Komunikacija sa strankama

Raćunalne vještine

- Poznavanje rada u Microsoft Office aplikacijama (Word, Excel, Power Point)
- Poznavanje rada u programu Synesis
- Poznavanje rada u programu Opera

Vozaćka dozvola

- B

DODATNE INFORMACIJE

Sport

- Nogomet
- Plivanje